Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 170 (1920) ♦ Субота, 5 вересня 1998 року ♦ Ціна договірна

Жак Ширак:

З найкращими побажаннями

Учора Президент Французької Республіки Жак Ширак зустрівся з Головою Верховної Ради України Олександром Ткаченком.

Сторони обговорили рівень двосторонніх відносин та перспективи їх розвитку. Голова Верховної Ради висловив сподівання, що візит принесе користь і Франції, і Україні, а також зазначив, що український народ з глибокою шаною ставиться до французького. Олександр Ткаченко підкреслив, що Франція — зразок цивілізованої держави, і не лише для європейців, а й для всього світу, водночас відзначивши, що у наших народів є багато спільного.

Візит Президента Франції в Україну завершено.

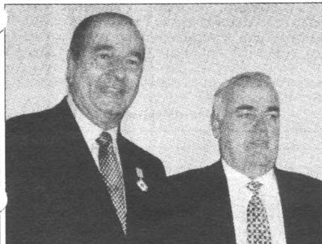

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

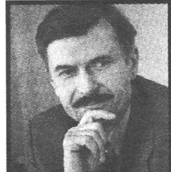
За стабільність боротися разом

С. Пайфер

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко мав зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом США в Україні Стівеном Пайфером. Він ознайомив його з економічною і політичною ситуацією, запевнив, що владні структури роблять усе можливе, щоб уникнути будь-яких криз у цих сферах. Стівен Пайфер підкреслив, що США зацікавлені в Україні зі стабільною економікою. Він також повідомив: Вашингтон сприятиме тому, щоб компенсувати втрати України, яких вона зазнала через відмову від участі в будівництві Бушерської АЕС в Ірані.

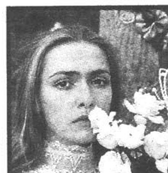
Голова Верховної Ради наголосив, що свого часу Україна, ліквідувавши ядерні озброєння вартістю в 20—22 мільярди доларів, не висувала жодних умов світовій спільноті. А нині, коли вона опинилася в скруті і їй необхідний кредит Міжнародного валютного фонду, останній вимагає виконання таких умов, які країні не під силу.

Україна має розвиватися... 7

У Києві, на «Желані» 8—9

Роксолана 12

Економічні новини

Телефонні станції світового класу

Промислове виробництво телефонних станцій, які відповідають світовим стандартам, освоїло в Харкові спільне україно-французьке підприємство «Алкотель нетуорк системз Юкрейн». Засновником СП є французька компанія «Алкотель СІТ» і харківське виробниче об'єднання «Комунар», яке відоме в Україні і СНД своїми кольоровими телевізорами «Берізка», системами управління для космічних апаратів.

Готові випускати вдосталь добрив

Серійне виробництво амонізованого суперфосфату налагодив колектив сумського відкритого акціонерного товариства «Сумихімпром». Мінеральні добрива відправляються під засів озимих культур у всі області України.

Голова правління ВАТ Євген Лапін повідомив, що хіміки успішно оволоділи прогресивними технологіями випуску ефективних і економічних добрив: нітрофосу, діамонійфосфату, знефторених фосфатів. Вони готові випускати сотні тисяч тонн мінеральної поживи для рослин. Єдина проблема: селяни невчасно розраховуються за продукцію, тому «Сумихімпром» у боргах.

Осіння мелодія надії

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША

То було справді вражаюче видовище: розлогий видолинок Співочого поля в Печерському ландшафтному парку над Дніпром розцвів куртками та жакетами різних кольорів, немов неповторний барвистий гобелен. І навіть на фоні свинцевого неба, яке раз у раз нагадувало про себе набридливим осіннім дощем, веледюдда на дніпровських схилах не тануло, а навпаки — накочувалося-прибувало сюди, немов снігова лавина. Бо молодь — а саме вона з'їхалась-зійшлася на Співоче поле першого вечора осені зі всієї столиці — завжди тягнеться туди, де можна послухати сучасну музику, потанцювати, випити пляшку «Фанти» чи пива, поспілкуватися зі своїми ровесниками. Зрештою, відчути себе молодим, повним сили і відваги. І, звісно, відповідальності. За те, що з тобою буде завтра і післязавтра.

(Закінчення на 10-й стор.).

P.S.

○ Загальний індекс цін споживчого ринку (індекс інфляції) в Україні у серпні становив 100,2%, тим часом як у липні — 99,1%.

○ Співробітники СБУ знайшли вимагачів, котрі погрожували отруїти питну воду у Львові.

○ Київська міськдержадміністрація надала кошти для закупівлі шкільної форми дітям з малозабезпечених родин.

Врожай-98

Розпочалися жнива. Бурякові

На Поділлі в розпалі другі жнива — бурякові. Першими вийшли в поле сільські трудівники Дунаєвецького, Волочиського, Старокостянтинівського, Красилівського, Хмельницького й Ізяславського районів.

За прогнозами фахівців, урожайність цього року має значно перевищити 200-центнерну позначку. За умови, звичайно, якщо не внесе своїх коректив погода.

Перші десятки тонн цукросировини надійшли вже на Маківський, Наркевицький, Старокостянтинівський, Красилівський, Хмельницький та інші заводи. Щодо початку переробного сезону, то, як повідомили ДІНАУ з асоціації «Хмельницькцукор», солодка продукція з нового врожаю піде «на-гора» за умови, коли кожне підприємство накопичить сировини не менш як на три доби роботи, а темпи доставки її на приймальні пункти досягнуть добового запасу. Бо саме це гарантуватиме стабільне функціонування переробної галузі в цілому.

Лист на першу сторінку

Без картоплі голодно

Після повені і смерчу, який пронісся над нашим краєм, на присадибних ділянках селян залишилися тільки бур'яни. А попереду зима, і страхає думка, як жити далі? Без другого хліба — картоплі — дуже важко. Може, фермерам чи селянським спілкам, що вирощують картоплю, потрібні робочі руки, то ми з радістю їм допоможемо, аби тільки заготовити картоплю на зиму.

За дорученням мешканців села С. БИБИК.

Дубівці
Галицького району
Івано-Франківської області.

У номер

Діяти разом і за правилами

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко мав зустріч із представниками Світового банку. Голова Регіонального представництва в Україні Едільберто Сегура зазначив, що є кілька галузей, в яких співробітництво з українським урядом могло б позитивно вплинути на зростання економіки України. Але для цього слід виконати кілька умов: досягти макроекономічної стабільності, створити необхідне правове середовище, де б обмежувалося свавілля чиновників, скасувати перешкоди для розвитку підприємництва, малого і середнього бізнесу.

Олександр Ткаченко висловився за подальше співробітництво зі Світовим банком і заявив, що Україна зробить усе можливе, щоб дотримуватися «правил гри».

Уряд прагне завуалювати відповідальність

Позавчора на прес-конференції голова Комітету Верховної Ради з питань бюджету Юлія Тимошенко насамперед зупинилася на тих заходах, які пропонують уряд і Національний банк для мінімізації наслідків російської фінансової кризи. На її думку, уряд дуже розгублений і пропонує заходи, які боляче вдарять по громадянах України. Це передусім стосується «заморожування» виплат по внутрішніх кредитних запозиченнях та глибокої девальвації гривні.

Юлія Тимошенко переконана, що прагнення уряду «співпрацювати» з парламентом — спроба розділити відповідальність виконавчої влади за неефективну економічну політику. Власне, саме цим викликаний указ Президента, яким, по суті, введено новий бюджет на поточний рік. Голова Комітету з питань бюджету критикувала дії глави держави в економічній сфері, які, на її думку, розхитують правове поле і цим наносять збитки народному господарству.

Юлія Тимошенко переконана: оскільки Леонід Кучма своїми діями порушив чотири статті Основного Закону, є всі підстави розпочати процедуру імпічменту Президента. При цьому вона наголосила, що це її особиста думка. Водночас Юлія Тимошенко не виключає й того, що розпочне збір підписів за дострокове проведення президентських виборів, бо парламент може не погодитися розпочати процедуру відсторонення від влади Леоніда Кучми. Вона також спростувала чутки, що балотуватиметься на посаду глави держави. На її думку, основний претендент на посаду Президента — Олександр Мороз, який є демократичним і соціально відповідальним політиком. Саме тому Юлія Тимошенко вважає за можливе підтримати його кандидатуру на президентських виборах.

Подарували «Другий шанс»

Американські реабілітологи спільно з місцевими медиками провели в Житомирському обласному центрі «Здоров'я» огляд дітей, які страждають на дитячий церебральний параліч та інші тяжкі недуги. Семеро учасників програми «Другий шанс» прибули в Україну як волонтери, використавши власні відпустки. Перед поїздкою вони зібрали більш як сто тисяч доларів добровільних пожертвувань. Маючи наперед підготовлені списки дітей з конкретними захворюваннями, закупили сотню інвалідних візків та сучасні ортопедичні прилади, які в Україні майже не випускають.

До співпраці запрошують журналістів

Учора Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко зустрічався з провідними парламентськими журналістами. Такі неформальні зустрічі, запевнив глава парламенту, стануть традиційними: ситуація в державі підказує багато тем для відвертого діалогу.

Перші спільні кроки законодавчої і виконавчої гілок влади, за словами О. Ткаченка, дають надію не тільки на співпрацю, а й на глобальніший результат — виведення України з кризи. В цих оптимістичних прогнозах велика роль відводиться працівникам засобів масової інформації, які мають зрозуміти: «Якщо не буде ладу між законодавчою і виконавчою владами, то й не буде ладу в державі». Про те, як досягти цього ладу, чим саме повинні сприяти йому журналісти, і йшлося на зустрічі. Докладніше про діалог Голови Верховної Ради з представниками «четвертої влади» читайте в наступному номері.

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Чи винна горілка, якщо в когось проблеми з головою?

ПРО ВІДОМУ постанову Кабміну від 3 серпня цього року «Про ставки акцизного збору на деякі товари (продукцію)» можна сказати не менш відомим висловом: хотіли, як краще, вийшло, як завжди. Замість очікуваних великих коштів, котрі мали надійти за збільшення акцизного збору — передусім алкогольних виробів, —на Черкащині зупинилися всі спиртові та горілчані заводи.

Причина? Через подорожчання продукції потенційні покупці відмовилися від виробів вітчизняного виробництва і переходять на закупівлю зарубіжних.

— За 27 років своєї роботи у переробній промисловості, — розповів директор Золотоніського лікеро-горілчаного заводу А. Жуковський, — я не пам'ятаю загрозливішої ситуації, ніж та, що склалася після постанови Кабміну від 3 серпня. З початку року наше підприємство заплатило до бюджету всіх рівнів понад 12 мільйонів гривень, а тепер завод простоює і невідомо, коли він знову запрацює, адже втратити покупців легко, а знайти їх — надзвичайно важко.

У зв'язку зі збільшенням акцизного збору і подорожчанням української горілчаної продукції на прилавках магазинів і на базарах з'явилася дешева горілка угорського виробництва — 6 гривень за літр.

Набирає обертів самогоноваріння. Домашні гуральні поглинають дедалі більше цукру, і ціна на нього також зростає. Серед білого дня грабують державу — процвітає тіньовий бізнес.

З початку року спиртові та лікеро-горілчані заводи області відрахували майже 28 мільйонів гривень податків. Нині, коли особливо загострилася ситуація з платежами до бюджету, Пенсійного та Чорнобильського фондів, заводи не можуть сплатити ні копійки, бо простоюють, відпустивши у неоплачувані відпустки своїх працівників...

Лідія **ТИТАРЕНКО.**

Черкаська область.

Поділене супроти себе, запустіє

Рівень порядку для людини визначається передусім тим, якою мірою сама влада дотримується чинного законодавства. Сьогоднішня так звана демократична влада не стала кращою для людини, ніж була стара, комуністична. Комерціалізація відносин, продажність, висока корумпованість не викликають жодної поваги людини до влади. Людина, особливо бідна, почувається незахищеною. Якщо народ просить навести порядок, отже, з владою щось не гаразд.

Господь нас учить того, що діяльність людини оцінюється лише за плодами її праці. Це стосується також і колективу людей, об'єднаних однією метою —творити закони для свого народу. Якщо новий закон ані трохи не покращує матеріально або духовно наше життя, то навіщо він? Набрали нечуваного розквіту корупція, організована злочинність, тіньова економіка. За нинішнього зубожіння народу стало спокусою для багатьох — заробляти собі на хліб через порушення закону. Комерціалізація влади відчинила двері злочинності, бо ніщо так не виховує людину, як приклад з боку держави.

Якщо закони не працюють, то вони не потрібні суспільству. Адже немає закону про механізм втілення законів у життя і персональну відповідальність за це. Не визначено структуру контролю.

Шановні депутати! Коли вже вас обрано, отже, народ повірив у те, що саме ви наведете порядок у державі. То, може, відкладете міжусобні війни — і об'єднаєтеся в наведенні порядку в державі? Змагайтеся між собою за те, хто більше добра зробить своєму народові. Не сійте ворожнечу в суспільстві, на ній нічого не збудуєш. Навчає нас Господь, що «кожне царство, поділене супроти себе, запустіє. І кожне місто чи дім, поділені супроти себе, не втримаються».

Створивши таку величезну кількість законів, ВР не створила умови для їх дієздатності. А потрібно, мабуть, лише 10—20 законів, щоб навести порядок. Ваша діяльність має доленосне значення для народу, і те, чого ви не зробите сьогодні, не дасть нам жити завтра.

Арнольд КУЛІШ,
пенсіонер, колишній депутат Київради.

Місцеве самоврядування: дивіться, хто прийшов!

На Думській — нова «команда». Частково

Уже повідомлялося, що після повторних виборів міським головою Одеси став Руслан Боделан, колишній керівник облдержадміністрації. Його перші кроки на новій посаді само собою під особливо ретельним поглядом одеситів. Немало було прогнозів, зокрема щодо формування «команди», яка управлятиме містом із старовинного палацу на Думській площі. Більшість схилялася до того, що колишню, сформовану Едуардом Гурвіцем (і частково збережену при тимчасовому перебуванні в кріслі мера Миколи Білоблоцького, віце-прем'єр-міністра України), буде замінено повністю. Такий прогноз диктувало тривале протистояння керівництва мерії та облдержадміністрації, в якому «команда» Е. Гурвіца виступила, зрозуміло, єдиним блоком.

Р. Боделан, однак, у передвиборчий період не раз заявляв: у разі перемоги в своїй кадровій політиці виходитиме виключно з ділових, професійних якостей людей і аж ніяк не вдаватиметься до помсти вчорашнім політичним суперникам. «Передвиборча казуїстика», — розцінював такі заяви дехто. І ось — сесія міськради, якій належало визначитися саме з кадрових питань. Хто передусім стане секретарем міськради, тобто, по суті, заступником мера з організації роботи депутатів, постійних депутатських комісій, ради загалом? Ось де, говорили в кулуарах сесії небезпідставно, має бути людина «на всі сто», така, якій беззастережно довіряв би голова, яка б не почала нишком «каламутити воду» в депутатських колах. А Руслан Боделан візьми, та й здивуй багатьох: секретарем ради запронував Олександра Прокопенка, який і за Е. Гурвіца був на цій самій посаді. До такого варіанта не були готові, схоже, навіть самі депутати: «за» проголосували лиш 54 з них, 28 — «проти», а 6 бюлетенів — недійсні.

Руслан БОДЕЛАН

Далі, під час затвердження складу нового виконкому міськради, сюрпризів поменшало. З колишніх заступників міського голови (діючих їх залишилося, правда, менше, ніж було донедавна, декого заарештовано у зв'язку порушенням кримінальних справ, дехто хворіє) Р. Боделан запросив до своєї команди одного — Михайла Козирєва, який уже багато років займається комунальними справами міста й знає їх, певно, краще від будь-кого. Першого ж заступника та ще двох просто заступників — Віталія П'ятова, Івана Крошку та Олександра Незвинського — новий мер «знайшов» у стінах облдержадміністрації, де вони обіймали різні керівні посади. Кадри, одне слово, перевірені в ділі безпосередньо «під рукою». Ще один заступник прийшов з Верховної Ради України — Василь Попков працював там головним консультантом відділу місцевого самоврядування секретаріату ВР. Усіх їх сесія міськради, на пропозицію міського голови, затвердила майже одноголосно.

Паралельно в мерії йде добір керівників управлінь і відділів. Тут зміни чималі з ряду причин: дехто з посадових осіб уже залишив мерію за власним бажанням, декого заарештовано з пред'явленням звинувачень у зловживаннях, дехто перебуває «в бігах», у тім числі й за кордоном, ще дехто був викрадений невідомими і тепер розшукується...

Привертає увагу така деталь: усі заступники 56-річного Р. Боделана, окрім М. Козирєва,— значно молодші від міського голови, віком від 40 до 50 років. Досвід же практичної роботи, як безпосередньо на виробництві, так і в управлінській сфері, у кожного чималий. Одесити, отож, сподіваються, що справами їхнього мільйонного міста нова «команда» займатиметься не по-дилетантському, а професійно.

Георгій **ВОРОТНЮК.**

Одеса.

У комітетах Верховної Ради

Ліки для оздоровлення економіки

ОДНЕ з чільних місць у законодавчій роботі Верховної Ради посідає Комітет з питань фінансів та банківської діяльності. Про його роботу розповідає заступник голови комітету Богдан ГУБСЬКИЙ.

— Світову економіку охопили локальні фінансові кризи. Зокрема, криза призвела до девальвації рубля. Як ці події відбиваються на діяльності Комітету Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності і що робиться для запобігання подібних подій в Україні?

— Постійні сумніви щодо подальшої стратегії економічних реформ і зволікання з їх реальним втіленням загнали нашу економіку в глухий кут. Затяжна стагнація реальної економіки обумовила надзвичайно складну ситуацію у фінансово-грошовій сфері України, яка постійно загрожує перетворитися на фінансову кризу. Такі реалії обумовлюють пріоритетні напрями в діяльності Комітету Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності, і, власне, всього складу Верховної Ради: розробка нормативно-законодавчої бази **для оздоровлення економіки і піднесення її ефективності. Адже тільки після цього можна реально говорити про фінансову стабілізацію і реальний прорив у розв'язанні соціальних проблем.** На жаль, ситуація в Україні свідчить про відсутність позитивних зрушень.

Усе це обумовило той факт, що у портфелі комітету вже нараховується понад 80 проектів законодавчих документів. Робота над законопроектами тривала навіть під час парламентських канікул.

— Яка, на вашу думку, стратегічна позиція має закладатися у зміст і спрямованість законопроектів, що проходять через комітет? Які з них можна назвати ключовими для нашої економіки?

— Головна ідея наших розробок — запровадження ефективних **економічних форм державного регулювання у стратегічно важливі сектори економіки, у сферу соціального захисту і соціальних гарантій,** щоб зменшити негативний вплив на економіку стихійних саморегулюючих процесів.

В економіці не можна виділяти першорядні і другорядні закони. Серед законопроектів щодо стимулювання економічного зростання — проекти законів про внесення змін і доповнень до Закону України **«Про режим іноземного інвестування»**. Ряд законопроектів скеровано на створення сприятливого законодавчого поля **для залучення в обіг внутрішніх ресурсів, коштів населення.** Слід зазначити, що сьогоднішній стан із залученням іноземних інвестицій віддзеркалює той законодавчий клімат, який існує в Україні. На всіх рівнях ми постійно комусь жаліємося на пасивність іноземних та вітчизняних інвесторів, однак досі не спроможні запровадити принципи, що давно вже розроблені і втілені країнами з розвиненою економікою.

Тісно пов'язане з активізацією інвестиційної політики питання переорієнтації коштів, які обслуговують ринок цінних паперів, на сферу реальної економіки. Значну роль у розв'язанні цих проблем мають відіграти закони, спрямовані на вдосконалення **діяльності фондової біржі, запровадження ефективного механізму правового та судового захисту інтересів громадян-інвесторів на фондовому ринку.** Мобілізація інвестиційних ресурсів —найактуальніше питання, без вирішення якого неможливо ініціювати економічне зростання. Адже очевидно, що один з основних мотивів відтоку ресурсів із України —нестабільність законодавчого клімату, неефективна політика щодо переорієнтації капіталів у сферу реальної економіки, нестійка ситуація в банківсько-фінансовій сфері.

— Багато розмов ведеться про недосконалість контролюючого механізму в законодавчих актах. На які зрушення можна тут очікувати?

— Зважаючи на невідкладність вирішення блоку питань щодо **валютного регулювання, фінансових операцій, використання кредитних коштів,** триває інтенсивна робота і в названому вами напрямі. Відсутність належного контролю з боку Верховної Ради за використанням міжнародних кредитних ліній, отриманих за міждержавними угодами, та цільових інвестиційних ресурсів, а також за виконанням міждержавних кредитних угод призвела до розпорошення дефіцитних коштів. Як приклад негативних наслідків проведення надто ліберальної політики у фінансовій сфері і на ринку цінних паперів можна навести сьогоднішню кризову ситуацію в Росії.

На порядку денному гостро стоїть також питання про **впорядкування внутрішніх та зовнішніх позичок,** що планується розглянути на сесії Верховної Ради у вересні поточного року. Без цього ми не зможемо з'єднати виробничу і фінансову сфери, які нині по суті функціонують відокремлено. Така ситуація постійно загрожуватиме фінансовою кризою.

Як бачимо, питання дуже складні, тісно пов'язані з організацією чіткого і цілеспрямованого фінансування банківських і фінансових установ. А тому потрібно вдосконалювати законодавчу базу **щодо банків і банківської діяльності, створення та діяльності пайових та корпоративних інвестиційних фондів.**

— Відомо, що в професійній діяльності ви особливо вболіваєте за сільське господарство. Що планує зробити комітет і Верховна Рада для виведення цієї галузі з кризи?

— Особливою турботою для всіх законодавців, зрозуміло, має стати блок питань, пов'язаних із **зупиненням руйнівних процесів в економіці сільського господарства.** Законопроекти, що стосуються сільського господарства, треба приймати невідкладно. Це насамперед закони **про впорядкування оподаткування у сільському господарстві, про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції і, особливо, про забезпечення режиму найбільшого сприяння для вітчизняних виробників.** Водночас ми повинні забезпечити розвиток експорту, передусім кінцевої сільськогосподарської продукції, і зменшення питомої ваги експорту первинної сировини.

Триває опрацювання двох варіантів законопроекту про внесення змін до Закону **«Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції»,** трьох варіантів законопроекту **«Про фіксований сільськогосподарський податок». Один із проектів цього закону** представлений Президентом. У роботі ряд законопроектів, присвячених вдосконаленню **системи оподаткування** тощо. Ми очікуємо на позитивні результати у разі прийняття закону **«Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності».** Як відомо, всеохоплюючий бартер у сільському господарстві й досі завдає найвідчутніших фінансових втрат, через що страждає чи не найбільше ця галузь народного господарства. Дуже важливо створити необхідні умови для оздоровлення грошово-фінансового стану в сільськогосподарському секторі, зняти соціальну напруженість, надати товарообмінним процесам цивілізованих форм. Окрім того, з цією проблемою тісно пов'язане формування державного бюджету.

— Які форми роботи, крім обговорень законопроектів, запроваджує комітет?

— Для розробки законопроектів, їх експертної оцінки комітет постійно залучає провідних вчених, визнаних фахівців у банківсько-фінансовій сфері.

Члени комітету аналізують також ефективність прийнятих Верховною Радою законів, вивчають наслідки їх втілення у життя і готують відповідні пропозиції для їх опрацювання або внесення змін чи доповнень. З окремих питань плануємо провести проблемні конференції, симпозіуми тощо.

Розмову вів Володимир КОРОЛЮК.

Читацький мікрофон

Надія помирає останньою, але дай, Боже, не після нас...

Законом «Про оподаткування прибутку підприємств» звільняються від податку підприємства, які засновані всеукраїнськими громадськими організаціями інвалідів. Затверджуючи їх перелік, Кабінет міністрів своєю постановою уточнює, що пільгами наділяються підприємства, засновані лише двома громадськими всеукраїнськими організаціями інвалідів — УТОГ і УТОС.

Проігнорувавши аналогічні організації, створені в дев'яностих роках з категоріями інвалідності праці, з дитинства, каліцтва, загального захворювання і т. п.

Якими критеріями можна керуватися, залишаючи пільги одним знедоленим, відбираючи в інших? Якій матері болючіше? Тій, котра віддала дитину Афганістанові чи в якої довічно на руках дитина, що стала інвалідом з вини недбалої акушерки в роддомі? Солдат, котрий віддав молодість і здоров'я Батьківщині в 41-му році, чи молода людина, яка вправно орудувала лопатою на атомному реакторі в 86-му, а тепер оббиває пороги інстанцій, щоб продовжити своє існування і паралельно просить допомоги на похорони товаришів?

Багато говоримо про проблеми пенсіонерів, ветеранів, інвалідів. Навіть термін є такий — «незахищені верстви населення». Та захищати їх, схоже, ніхто поки що не збирається. Інвалідні товариства, засновуючи підприємства, роблять спробу потурбуватися про себе самим.

В умовах крайнього зубожіння та мізерних пенсій досить своєчасним є створення робочих місць для інвалідів.

Дуже важливим є також почуття причетності до суспільно корисної праці, можливість через свою організацію допомагати іншим інвалідам, адже частина прибутку підприємства надходить на рахунок товариств-засновників для розвитку програм, спрямованих на реабілітацію інвалідів.

Позбавивши пільг, держава змушує нас ходити з простягнутою рукою.

У інвалідів залишається ще, правда, слабка надія, що в недалекому майбутньому все стане на свої місця і підприємства інвалідів всіх категорій (глухі, сліпі, криві і т. д.) працюватимуть в нормально відпрацьованому податковому режимі, адже в Основному Законі (ст. 36) йдеться, що всі громадські організації рівні перед законом, а значить, інвалідні організації рівні перед законом стосовно їх життєдіяльності.

Дуже хочеться вірити, що поняття гуманізму для новообраних депутатів — не порожні фрази під час передвиборних обіцянок, а керівництво до дії: допомогти вижити людям, створивши їм режим найбільшого сприяння і зруйнувавши тим самим стереотипний образ інваліда (будь-якої категорії) як ізгоя та неповноцінної людини.

Людмила КОПАНИЦЯ, голова Товариства інвалідів.

Харків.

Гуртом у люди вивести

Верховна Рада — це, так би мовити, продукт нашого виробництва. І нічого нарікати, плакати, що, мовляв, не така вдалась. Мати всяке дитя любить. Але не слід дитині цією любов'ю зловживати, не треба наступати матусі на хворі мозолі. Врешті-решт мати може розсердитись і заявити: "Я тебе породила — я тебе і вб'ю".

А тут диви й нове маля народиться, його треба буде виводити в люди...

Петро ГНИДЕНКО.

Львів.

Закон чи політика

ЦІЙ ТЕМІ був присвячений семінар з соціального захисту потерпілих від аварії на Чорнобильській АЕС, що відбувся у Києво-Могилянській академії.

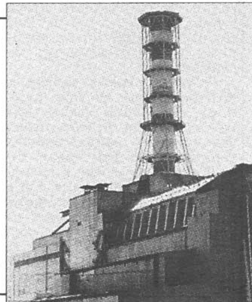
Учасники семінару зазначали, що в Україні прийнято понад 100 законів, які регулюють соціальний захист населення, у тому числі й щодо потерпілих від аварії. На жаль, більшість з них мають декларативний характер.

На семінарі наголошувалося також, що закони не виконуються через постійні введення змін. А народний депутат Володимир Яценко зауважив: хоча кошти на захист чорнобильців виділяються значні, заборгованість зростає. Причини цього вбачають, по-перше, у збільшенні кількості інвалідів — учасників ліквідації аварії, по-друге, у розширенні пільг дітям, переселенцям, інвалідам. І якщо раніше на медичне обслуговування потерпілих виділялося 2,8 відсотка коштів, то на 1998 рік ця сума скоротилася до 0,8. Тому не дивним стає той факт, що у деяких лікарнях ліквідатори голодують.

«Що можна говорити про захист, — навів цифри народний депутат, — коли мінімальна заробітна плата — 35 доларів США. Це результат політики уряду. Але головним, безумовно, має бути закон, а політика повинна тільки базуватися на його основі».

Слід сподіватися, що доля чорнобильців не стане трагічною. Бо є правильні закони і вірні служителі їм, здатні стояти на їх сторожі і протидіяти антинародній політиці — наголошувалося на семінарі.

Юлія ШЕЙКО.

У номер

● *Львів*

Вийдеш із дому — потрапиш у Відень

Відбулося урочисте відкриття Україно-австрійського бюро кооперації в науці, освіті та культурі. Це ще один крок до зближення Відня із східним сусідом, котрого Австрія свого часу контролювала адміністративно. Нові часи — нове мислення: у Львові вже діють Почесний консулат Республіки Австрії, Австрійська бібліотека. Нова інституція організовуватиме спільні наукові конференції, семінари, надаватиме стипендії, проводитиме обмін студентами, організовуватиме виставки та інші мистецькі акції. Першою імпрезою стала виставка-продаж живопису і графіки молодих австрійських митців, що відбулася в Музеї етнографії та художнього промислу.

● *Миколаїв*

А борги дедалі більшають...

Мова — про заробітну плату. Вона не тільки вкрай низька — у середньому на кожного працівника по регіону ледь перевищила півтори сотні гривень на місяць, а й виплачують її із запізненням. Борг із виплати зарплати робітникам і службовцям на Миколаївщині нині перевищив 186 мільйонів гривень, а це на 8,5 відсотка більше, ніж було у червні. Ще відчутніше зросла ця заборгованість у промисловості й охороні здоров'я — на 12 з лишком відсотків. Більш-менш благополучно почуваються банківські службовці: тут і зарплата найвища — по 279 гривень «на брата», й виплачується вона своєчасно.

● *Полтава*

Алло! Шукаємо абонентів

До дня міста Полтави — 23 вересня — міський виробничо-технічний вузол електрозв'язку планує повністю завершити налагоджувальні роботи на новій АТС. Це дасть змогу розширити телефонну мережу в обласному центрі на 10 тисяч номерів, половину з яких буде підключено у віддалених мікрорайонах Леваді й Браїлках. Нова станція досить компактна і надійна в експлуатації. У подальшому завдяки її потужності можна підключити ще 30 тисяч абонентів.

● *Донецьк*

Що пан палить?

Виявляється, на придбання тютюнових виробів населення Донецької області витрачає приблизно стільки, скільки на молоко та молочні продукти, або в півтора рази більше, ніж на рибу. Навіть на безалкогольні напої йде грошей менше. Тільки за перше півріччя кожен член сім'ї купував тютюнових виробів на 8,5 гривні.

А що саме палять? В основному те, що завозять з інших регіонів України, а також — імпорт. Торік в організованій роздрібній торгівлі було реалізовано 316 мільйонів штук вітчизняних та імпортних тютюнових виробів. За перше півріччя нинішнього року — понад 205 мільйонів штук. Їх асортимент досить широкий. На ринку цигарки усіх марок набагато дешевші.

Цього року почала постачати свою продукцію й Донецька тютюнова фабрика.

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Лівадійське багатоголосся. Початок історії

Мелодія тижня

СИМФОНІЇ святкування 160-ліття Ялти додав гармонійності голос нового органа.

Після семи років робіт над створенням цього короля музичних інструментів відомий музикант, інженер, архітектор Володимир Хромченко та спонсор проекту — голова «Ялтакурорту» Валерій Монченко, нарешті, поставили крапку.

Знавці свідчать, що досконалішого «оркестру в одному храмі» світ ще не знав. У органа — 4600 труб. Довжина найбільшої — близько шести метрів, найменшої — три міліметри.

Унікальний інструмент виконаний з дерев особливих порід: ліванського кедра, гімалайського кіпариса, бука, граба, фісташкового дерева, секвої, ільми, кримської сосни. Майстри використали також чимало цінних металів. При побудові інструмента застосовано ноу-хау, що дало змогу значно розширити його технічні та художні можливості.

Перший концерт у приміщенні колишньої царської електростанції — де, власне, і встановлено орган — зібрав численну публіку. А на майбутнє новому центру органної музики, котрий названо «Лівадія», пророкують постійні аншлаги. Ним уже зацікавилися найвидатніші у світі маестро поліфонічної музики.

У книзі почесних гостей, яку завели у день відкриття органа, залишили емоційні записи відомі у музичному світі люди з Італії, Швейцарії, Америки, Німеччини, Великобританії.

Центр органної музики «Лівадія», безперечно, викликатиме неабияку увагу не лише виконавців та слухачів, а й вітчизняних майстрів та дослідників мистецтва. Адже «Лівадія» — непересічна ще й тим, що тут створили ексклюзивний вітчизняний інструмент, не сподіваючись на допомогу закордонних виробників.

На знімку: лівадійський пейзаж.

Фото Бориса ДВОРНОГО (ДІНАУ).

Невже знову податок на дерева?

Запитання по суті

З'ясуйте, будь ласка, що це робиться? Приходить до мене додому солідний чоловік і, пред'явивши папір з печаткою виконкому на право опису саду й городу, каже: Відтепер платитимете податок за кожне дерево, за картоплю, цибулю і петрушку... У мене загалом, разом з будівлею, 5 соток землі, що там з них маю, а тепер ще й оброк на те все? Чи ж подумали чиновники, як нам отой мізерний урожай дається за нинішньої дорожнечі хімікатів, добрив, реманенту, води і т. д.? При Сталіні вже були такі податки — на кожне дерево. А результат? Люди свої сади просто повирубували. Хтось хоче, щоб і зараз так? А з чого ж тоді нам, пенсіонерам, жити?

Павло ЖУК, пенсіонер.

м. Первомайськ, Миколаївська область.

Відповісти на запитання Павла Тимофійовича редакція попросила заступника начальника Миколаївського облуправління статистики Параску БУРИМ.

— Мета сільськогосподарських переписів, що проводяться нинішнього літа, зовсім не така, як дехто говорить, — каже Параска Іванівна. — У присадибному садівництві відбуваються значні кількісні та якісні зміни. Статистика має все те враховувати. Переписи багаторічних насаджень у нас проводилися в 1952, 1970, 1984 роках, тобто останній — 14 років тому. Ось і назріла потреба одержати чергові реальні дані. Вони необхідні для економічного аналізу й оцінки сучасного стану та тенденцій розвитку садівництва, виноградарства, хмелярства, для врахування кількості плодових і ягідних насаджень різних видів і порід, планування виробництва й закупівлі засобів захисту рослин тощо.

Перепис багаторічних насаджень у сільськогосподарських підприємствах здійснюють їхні спеціалісти, в садівничих товариствах — правління, а в господарствах населення — спеціально підготовлені обліковці за участю органів місцевого самоврядування. Вони ж, виходячи з суто статистичних потреб, мають водночас провести вибіркове (20 відсотків від загалу) обстеження посівних площ та перепис худоби в особистих підсобних господарствах. Вся ота інформація буде використана статистичними органами для оцінки обсягів виробництва продукції рослинництва і тваринництва в області й передусім — господарствами населення, якими вже зараз виробляється більш як половина валової сільськогосподарської продукції.

При опитуванні громадян — власників присадибних ділянок обліковці мають право ставити тільки ті запитання, що їх передбачає програма перепису. Відповідно до Закону України «Про державну статистику» одержана інформація може бути використана лише знеособлено або у зведеному вигляді, вона не може використовуватися ні для яких адміністративних заходів, а тим більше — для нарахування будь-яких додаткових платежів. Працівникам, що беруть участь у переписі, заборонено розголошувати одержувану інформацію, а в разі порушення цього правила вони відповідатимуть згідно з діючим законодавством. Отож, із «самодіяльністю» обліковця, який побував у садибі пенсіонера П. Жука й брутально перекрутив істинну мету сільськогосподарського перепису, мають розібратися власті Первомайська, котрі його на ту роботу уповноважили. Заяви обліковця, по суті, провокаційні.

Й наостанок: нинішній сільськогосподарський перепис — то не придумка нашого обласного управління статистики. Ця робота, згідно з розпорядженням Кабінету міністрів України від 8 червня 1998 року, проводиться у всіх регіонах країни.

Записав Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаїв.

Микола ГАВРИЛЕНКО, журналіст

Кабінет міністрів роздає гарантії...

Колегія Рахункової палати проаналізувала причини утворення заборгованості перед державним бюджетом за іноземними кредитами, отриманими підприємствами під гарантії уряду.

Результати аналізу та перевірок засвідчили, що при істотному зменшенні бюджетних надходжень та недостатньому фінансуванні найважливіших державних програм урядом гарантуються та майже в повному розмірі погашаються борги вітчизняних підприємств, котрі отримали іноземні кредити на умовах окупності. За 1997 рік і перше півріччя 1998 року за рахунок державного бюджету вже погашено таких боргів більш як на 450 млн. доларів США.

Головними причинами такого становища є недостатність законодавчої бази, що має регулювати питання утворення, обслуговування та погашення державного зовнішнього боргу, порядок його обліку і звітності, а також порушення встановлених вимог. Таким чином, за умов законодавчої неврегульованості рішення щодо залучення та використання іноземних кредитів приймаються на основі актів Президента і Кабінету міністрів України.

Попри нагальну потребу зменшення розміру дефіциту держбюджету та висловлену Верховною Радою рекомендацію утримуватися від залучення нових іноземних кредитів до прийняття законів України про державний зовнішній борг та про іноземні кредити і державні гарантії їх забезпечення, Кабінет міністрів у 1997 та за 6 місяців 1998 року надав вітчизняним позичальникам гарантії на 430 млн. доларів іноземних кредитів. При цьому валютно-кредитна рада і уряд не дотримувалися встановлених самим Кабінетом міністрів вимог, надаючи, наприклад, гарантії на одержання закордонних коштів тим, хто вже мав непогашені гарантовані урядом іноземні кредити (концерн «Украгротехсервіс», ДАК «Хліб України»). Надання гарантій на кредити спільним підприємствам, створеним насамперед з метою залучення закордонних інвестицій, нерідко призводить до відпливу капіталів, фінансування Україною іноземних фірм за умов дефіциту власних обігових коштів. Уряд не забезпечив виконання своїх рішень щодо відшкодування збитків від користування іноземними кредитами. Торік держбюджету повернуто лише 56 млн. грн., а за 5 місяців 1998 — всього 9 млн. грн., що становить менш як один відсоток загальної заборгованості підприємств-позичальників.

Таким чином, практично весь тягар погашення іноземних кредитів, отриманих підприємствами і організаціями під гарантії уряду, перекладається на державний бюджет України. Це за умов дефіциту ресурсів для фінансування першочергових витрат, зокрема із заробітної плати та інших виплат, є занадто неефективним і соціально несправедливим використанням бюджетних коштів. Створена в країні система надання іноземних кредитів під гарантії уряду фактично є системою перерозподілу бюджетних ресурсів на користь окремих підприємств, у тому числі приватних та з іноземними інвестиціями.

Колегія направила до Верховної Ради і Президента України пропозиції тимчасово припинити надання урядових гарантій на отримання іноземних кредитів, добитися відшкодування наявної заборгованості і здійснити систему заходів, які забезпечили б ефективне використання позичених за рубежем коштів. За окремими фактами порушень матеріали передані Генеральній прокуратурі України.

Роман ВАТРИЧ, журналіст

Легше знайти «ворога», ніж заробити гроші

Тривога тижня

Стабільність гривні перебуває сьогодні на критичній межі, перехід якої може призвести до повного фінансового безладдя, різкого зростання цін, зниження життєвого рівня населення. До такого висновку дійшли члени президії Українського союзу промисловців і підприємців, що знайшло відображення у їхній заяві з приводу загострення соціально-економічної кризи в Україні. Такий стан справ, вважає УСПП, загрожує стабільності політичної влади, мало того —державності України. І не варто усі біди звалювати на фінансову кризу, в якій опинилися наші сусіди. «Проблеми, з якими ми сьогодні зіткнулися, — йдеться в заяві промисловців, — мають в основному внутрішнє походження».

Втім, фінансова криза в Росії уже доволі відчутно вдарила по підприємствах і фірмах, які широко користуються російським ринком, а таких в Україні доволі багато. Тож продовжувати сьогодні відвантажувати в сусідню країну продукцію — означає свідомо зазнавати величезних збитків. А працювати на склад, як зазначали учасники засідання президії УСПП, — «роздягне» податкова інспекція, якщо не внести зміни в чинне податкове законодавство. Єдиний вихід, щоб не збанкрутувати: зупинити виробництво, відправити людей у неоплачувані відпустки.

УСПП назвав неприйнятними спроби уряду жорсткими адміністративно-силовими заходами розв'язати проблему своєчасного надходження податків до зведеного державного бюджету і Пенсійного фонду. «Ті методи, якими сьогодні послуговується Кабмін, намагаючись залатати бюджетні діри, стоять за межею ділової етики і дискредитують Україну як державу», — сказав народний депутат України президент УСПП Анатолій Кінах. «Платити податки треба, — додав він, — але все слід робити в рамках закону». А «вибивання» податків шляхом силового тиску, без урахування причин соціально-економічної кризи в Україні, призведе до повного «вимивання» залишків обігових коштів підприємств і, зрештою, до зупинки виробництва.

Треба шукати не нових «ворогів народу», а шляхи до співпраці, до порозуміння між урядом і діловою елітою, спільними зусиллями виходити з тої незавидної ситуації, в якій ми сьогодні опинилися, — ось головний лейтмотив, який звучав на засіданні президії УСПП.

Віце-прем'єр-міністр Сергій Тигипко погодився з такою тезою, додавши, що уряд завжди готовий до співпраці. Водночас віце-прем'єр-міністр зауважив, що мінімум половина нинішніх керівників підприємств не вміє працювати в нових умовах й усі соціально-виробничі негаразди у своїх колективах списує на Київ.

А тим часом курс гривні стосовно американського долара продовжує стабільно падати.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Він бачить усіх наскрізь

Новинка тижня

Півроку тому «Голос України» опублікував повідомлення про проведення Черкаським обласним управлінням охорони здоров'я тендеру на придбання спірального комп'ютерного томографа для обласної лікарні.

На цю публікацію відгукнулися провідні фірми зі світовим ім'ям. Черкащани зупинилися на пропозиції японських фахівців у галузі комп'ютерної медицини і придбали томограф «Шімадзу» вартістю 690 тисяч доларів. Причому розраховувалися «не відразу і негайно», а поетапно.

Після навчання українських медпрацівників роботі з системою новітнього складного обладнання у Черкаській обласній лікарні урочисто відкрито центр комп'ютерної діагностики.

Можливості унікального «Шімадзу», аналог якого є лише в одній з московських клінік, справді фантастичні: томограф «бачить» хворого з голови до ніг, миттєво видає на екран інформацію про стан будь-якого органу.

Першими пацієнтами центру стали ліквідатори-«чорнобильці», діти, ветерани війни, інші пільгові категорії населення.

Черкаська область.

Олекса ЛЕГКИЙ, журналіст

КУН знає, кого підтримає на президентських виборах?

Звернення тижня

Днями з'явилося звернення Головного проводу Конгресу українських націоналістів, підписане лідером партії Славою Стецько.

КУН звернувся «до всіх без винятку національно-патріотичних сил з пропозицією негайно приступити до переговорів стосовно висунення й підтримки єдиного кандидата державницьких сил на посаду Президента». Така позиція, зазначається у зверненні, викликана почуттям відповідальності за долю України, а також розумінням скрутної ситуації, в якій опинилася держава після парламентських виборів.

Конгрес українських націоналістів, ідеться далі, підтримуватиме кандидата з чіткою державницькою позицією, здатного консолідувати весь український народ довкола національної ідеї, забезпечити вихід з економічної кризи.

Відлуння тижня

КОЖЕН ІЗ НИХ ОБРАВ НАЙКРАЩИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Скільки усмішок розквітло цього дня в палаці «Україна». Це щасливі батьки зі своїми відразу ж подорослішими дітьми, тепер уже студентами, заповнили найкрасивішу залу палацу.

Київський національний економічний університет є визнаним в Україні і світі центром підготовки економістів і менеджерів: його авторитет ґрунтується на вдалому поєднанні багатьох традицій, які формувалися протягом 90 років, та постійної і зростаючої уваги до змін в економіці й суспільстві з урахуванням світових тенденцій розвитку сучасної бізнес-освіти. Київський національний економічний університет посів провідне місце серед навчальних закладів економічного профілю завдяки глибині та якості навчального процесу, постійному оновленню і широкому вибору навчальних програм, висококваліфікованому кадровому потенціалу, сучасним методам ведення освітньої діяльності, постійній орієнтації на глобальні перспективи.

У своєму вітанні, що надійшло на адресу університету, Голова Верховної Ради України О. Ткаченко побажав ветеранам і молоді КНЕУ здоров'я, щастя, великих успіхів у роботі та навчанні. Олександр Миколайович підкреслив своє переконання в тому, що в нинішніх складних умовах Київський національний економічний університет залишається «кузнею висококваліфікованих кадрів, від рівня знань і наполегливості яких істотно залежатиме майбутнє, процвітання нашої держави і добробут народу. У Верховній Раді високо цінується те, що багато ваших випускників є визнаними спеціалістами і відомими вченими, які очолюють великі підприємства і наукові центри, беруть активну участь у вирішенні важливих питань державного і суспільного життя, обрані народними депутатами України».

Голова Верховної Ради України побажав, щоб славні традиції університету приростали і множилися здобутками нового покоління.

22 тисячі студентів разом із цьогорічним набором матимуть щастя здобувати знання в одному з найпрестижніших вузів України. Ректор університету професор А. Павленко, як господар свята, радо привітав тих, хто виборов право носити ім'я студента КНЕУ, а також їхніх батьків.

Від корпусу деканів КНЕУ слово мовив Василь Єфіменко, декан обліково-економічного факультету: «Кожен із вас обрав найкращий факультет, бо поганих факультетів у нашому вузі немає. А справжніми студентами ви станете після першої сесії, тож бажаю вам скласти її успішно. В добру путь! Щасти вам!».

«Зірки» української естради вітали студентів та професорсько-викладацький склад своїми яскравими виступами. В концерті взяли участь Андрій Кравчук, Ніна Шестакова, балет «Аніко», Катя Бужинська, Василь Зінкевич та інші.

Чутки тижня

... зі Львова

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Рух — «Рятуйте Україну, хлопці!»

О. Гудима.

Автобуси із таким розшифруванням назви політичної організації донедавна відображали ставлення галичан до НРУ. Сьогодні саме Львівська крайова організація ініціювала очищення партійної атмосфери від «бацил» авторитаризму на позачерговому звітно-виборчому з'їзді. Та чи відбудеться він?

«Звернутися особисто до кожного з вас мене примушує реальна загроза розколу Руху, інспірована групою рухівської номенклатури», — написав у листі до членів ради Львівської крайової організації НРУ В'ячеслав Чорновіл. На розмову з «розкольниками» В'ячеслав Чорновіл прибув разом із групою підтримки: Михайло Косів, Лесь Танюк, Юрій Ключковський... Учорашні соратники, об'єднані львівською пропискою, стали на прю. Каменем спотикання, що зробився із таємного явним, є «керівна і спрямовуюча» роль лідера партії. Маяковського під час недружньої зустрічі не цитували, але його відомі рядки витали у повітрі: «Мы говорим партия — подразумеваем...»

Львівські руховці пропонують такі «ліки» від авторитаризму на перспективу: якщо голова обирається на перший термін, достатньо половини голосів на з'їзді, на другий він має здобути дві третини голосів, а на третій термін необхідно здобути переважну більшість голосів — до того ж таємним голосуванням. Оскільки партійні розборки вже давно не є таємницею для широкого загалу, львівські руховці запросили на розширене засідання активу журналістів. Однак В'ячеслав Чорновіл не допустив публічного винесення сміття з хати. На прес-конференції після зустрічі він заявив, що не можна допустити розколу в Русі, а зміни в статуті обов'язково будуть.

Грозові розряди і надалі пронизують навколопартійну атмосферу й віщують: гряде велика очищувальна злива.

...і з Києва

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ, журналіст

На рухівському кораблі зріє заколот

В. Чорновіл.

У деяких газетах з'явилися повідомлення про бунт на рухівському кораблі: на думку Львівської обласної організації, В'ячеслав Чорновіл має подати у відставку з посади лідера партії, оскільки НРУ двічі програвав парламентські вибори. Голова львівських рухівців, народний депутат Олександр Гудима вважає, що Рух повинен очолити майбутній кандидат у Президенти. Водночас львів'яни не виключають можливості підтримати на виборах кандидатури з інших партійних таборів. Серед них — Євгена Марчука і навіть Олександра Мороза.

А В'ячеслав Чорновіл ситуацію в Русі розцінює як бунт рухівської номенклатури. На його думку, причиною бунту стало те, що «дехто засидівся у партії на других ролях і хоче більшого, дехто необачно пішов у бізнес і збанкрутів». Лідер Руху вважає, оскільки партія не визначилася зі своїм кандидатом у Президенти, то треба пошукати узгодженого кандидата від демократичних сил. Водночас в інтерв'ю газеті «Столичные новости» В`ячеслав Чорновіл висловив думку, що рухівський кандидат може набрати лише 12 відсотків голосів, а це не йде ні в яке порівняння з його 24 відсотками у 1991 році. Проте лідер Руху не виключив підтримки на виборах нинішнього Президента. За умови, що Леонід Кучма вийде у другий тур проти лівого кандидата. Однак з певними застереженнями.

Словом, черговий з'їзд, який, імовірно, відбудеться найближчим часом, покаже, чи зможе В'ячеслав Чорновіл зберегти за собою лідерство у партії, а Рух — уберегтися від розколу.

Володимир ЯРЕСЬКО, *журналіст*

Лісоруби в саду

Пісня — душа народу. Мабуть, нема в світі людини, яка могла б це заперечити

А В УКРАЇНСЬКОГО народу ставлення до пісні особливе. Згадаймо кобзарські, козацькі, чумацькі пісні... Все життя українців від колиски до домовини пов'язане з піснею! З нею ростили дітей, працювали, йшли в бій, співали на хрестинах, весіллях, вечорницях. Жодне свято чи просто посиденьки не обходилися без пісень.

Але це — історія, каже дехто нині. Зараз, мовляв, не до пісень, життя важке — треба працювати! І чи не відлунням такого чиновницького «трудового патріотизму» є події, що відбуваються в Чернігові, у Чернігівській обласній філармонії?

Саме на неї ще зовсім недавно покладалася основна просвітницька місія в духовній сфері. Саме її лекторські колективи йшли в дитячі садки, школи, ПТУ, трудові колективи, несли своїм слухачам інформацію про національну і світову культуру. Вони сіяли в душах дітей оте розумне, вічне, добре. Причому сіяли на дуже високому рівні. Бо саме серед цих діячів були заслужені артисти України: В. Нечепа, П. Омельченко, В. Гришин, народний артист В. Субачев, композитор М. Збарацький (автор відомих усій Україні пісень «Козачка», «Чураївна» та ще більш як 300 інших), лауреат міжнародних конкурсів вокалістів у Барселоні та Італії Л. Роговець, ансамбль «Циганські наспіви». Он який яскравий букет талантів!

Та ось, як грім з ясного неба, звістка — всіх їх звільнено з філармонії! Викинуто на вулицю! Чому? Бо ... немає коштів на них! — твердить культурницьке начальство. Зараз, мовляв, нашому народові не до пісні! От ми і «скоротили» не тільки відомих, але й десяток «рядових». Тому всілякі розмови, що ми розправилися з тими, хто критикував керівництво, безпідставні: просто скорочувалися штати з метою економії. Бо зарплату нічим платити.

Якби навіть все це було правдою, то й вона, ця правда, соромливо почервоніла б за розправу і над автором всіма улюбленої «Козачки», і над автором пісень «Степом, степом», «Мамина вишня». Так, так, мова про народного артиста України, талановитого композитора Анатолія Пашкевича! Йому теж директивно вказали на двері. В лютому Президент України нагородив його своєю відзнакою «За заслуги», а начальство, котре сидить у Чернігові «на культурі», звільнило його. Кажуть, «псіхонув» після чергового розносу, написав заяву про звільнення і начальство негайно підписало. Мовляв, те, що тебе знають у всьому світі за твій талант, — нехай знають! Нехай ти в Україні будеш національною гордістю, символом української пісні, у нас ти просто художній керівник Чернігівського народного хору, а худруків ставимо і гонимо ми, начальники!

Щоб шановний читач в чомусь не помилився, натякну, що йдеться не просто про чиновницьке полювання на талановитих, але й на їхні дітища — на ті осередки духовності, до яких вони причетні. Бо «розгін» отієї плеяди заслужених і народних дозволив позбутися і самих лекторських бригад, в яких вони працювали, з якими виїздили в усі куточки області. А за рахунок отакого «скорочення» тут розширюють штат камерного оркестру (теж мобільного), перетворюючи його на... симфонічний, який ні в дитсадок не піде, ні в школу ніколи не піде. Тим більше, що в оркестрі обласному симфонічному нині буде чимало тих, хто вже грає у міському аналогічному колективі та в духовому оркестрі музучилища. Фігаро — тут, Фігаро — там...

Отак чернігівські кадри, що сидять «на культурі», обкрадають ту саму культуру. Мене можуть запитати, а хто саме там сидить «на культурі», хто керує філармонією, хто «функціонує» в обласному управлінні культури? Принципово не хочу називати. Вони самі довели, що там, де стоять імена Пашкевича, Збарацького, Нечепи, Субачева, Роговець та інших талантів Чернігівщини і України, їхні імена та прізвища недоречні, безглузді. Гадаю, що саме так вирішать і ті люди, які за державним обов'язком мають дати оцінку чернігівському експерименту, котрий лісорубів закріпив за садом... Бо і справді, в саду мають бути садівники, а не лісоруби.

Чернігів.

Ірина ПИСАРЕВСЬКА, *журналіст*

НЕБЕЗПЕЧНІ ЗВ'ЯЗКИ,

або Чому гальмується інвестиційний проект?

З А ЄВРОПЕЙСЬКИМИ мірками, в Україні мало б працювати не менш як 300 тисяч вуличних таксофонів — саме стільки сьогодні встановлено на вулицях міст і сіл Франції, з якою ми маємо приблизно схожу площу і кількість населення. Нам до такої кількості таксофонів іще далеко — поки що їх налічується близько 60 тисяч. Та й те, що ми звикли називати «таксофоном», в західноєвропейських країнах здебільшого можна побачити лише як антикваріат, бо крім того, що вуличний телефон-автомат повинен бути з трубкою і працювати, він має забезпечувати не лише внутрішньоміський, а й міжміський та міжнародний зв'язок.

Тим часом технічний рівень галузі не може не викликати занепокоєння — за твердженням зв'язківців, не більш як п'яту частину телефонних станцій сьогодні можна вважати «сучасними». Воно й не дивно — лінії, прокладені ще за радянських часів, уже не перший рік, як зносилися, та й обладнання, тоді само встановлене, уже не задовольняє потреби «людини кінця XX століття». А на серйозні капіталовкладення держава поки що не спроможна. Для порівняння: в Україні на розвиток зв'язку протягом кількох минулих років було виділено менше 0,5 відсотка від валового внутрішнього продукту у той час, як на Заході «не скупляться» на 10—12 відсотків. Це за того, що таке інвестування є короткотерміновим — половина вкладених коштів повертається протягом першого року експлуатації нової техніки, а взагалі кожна вкладена у зв'язок копійка може за кілька років перетворитися на гривню.

Поява нового обладнання та сучасних телекомунікаційних ліній в Україні пов'язана з діяльністю комерційних структур, левову частку в статутних фондах яких займає іноземний капітал. До того ж діяльність комерційних фірм поширюється не лише на нові й надзвичайно перспективні комунікаційні сфери (пов'язані з оптоволоконними лініями чи Інтернетом), але й на звичні для кожного громадянина речі — скажімо, квартирні телефони та вуличні таксофони. Парк останніх, як відомо, сьогодні катастрофічно малий — навіть у столиці є чималі житлові масиви, де скористатися вуличним таксофоном майже неможливо: або немає взагалі, або їх можна перелічити на пальцях, та й ті у робочому стані перебувають вкрай рідко. У цілому, вважають у Держкомзв'язку, щоб Україні вийти на рівень країн Західної Європи, навіть нинішній парк таксофонів (з урахуванням хронічно поламаних) має бути збільшений мінімум учетверо.

Що для цього робиться? Один із потенційних інвесторів — оператор таксофонної мережі «Альфаком» — іще на початку нинішнього року провів переговори з «Укртелекомом» та «Утелом» щодо встановлення по всій Україні 10 тисяч апаратів, випущених за технологією швейцарської телекомунікаційної корпорації «Ascom», одного із визнаних міжнародних лідерів з виробництва таксофонів. Перший таксофон планувалося інсталювати у Криму ще 1 травня цього року, а масове їх встановлення намічалося на друге півріччя (до кінця року мали встановити уже чимало таксофонів у Києві, Криму та Одеській області). Унікальність (як на нашого споживача) нових апаратів полягає в тому, що за допомогою уже відомої нашим громадянам чіп-карти з розміщеного безпосередньо на вулиці апарата можна дзвонити не лише у межах міста, але й користуватися міжміським та міжнародним зв'язком.

За розпорядженням голови Державного комітету зв'язку України Д. Худолія три зацікавлені сторони створили узгоджувальну комісію, яка мала виробити єдиний проект договору згідно з поданим інвестором бізнес-планом. З «Утелом» жодних проблем не виникло, начебто погодили усі питання і з «Укртелекомом», принаймні усі задіяні структурні підрозділи останнього дали «добро» на пропозиції «Альфакому», що й відобразилося в конкретній тристоронній угоді. Одначе на цьому етапі усе й застопорилося. Пройшло кілька місяців, протягом яких уже мали б початися роботи зі встановлення апаратів, а договір «Укртелеком» без особливих пояснень так і не підписував, запевняючи при цьому інвесторів, що начебто ось-ось підпишуть.

Лише на початку серпня у відповідь на своє офіційне звернення «Альфаком» таки отримав листа з «Укртелекому» «Про умови укладання договору». Але ці умови, за словами генерального директора «Альфакому» Володимира Шевченка, абсолютно відрізнялися від тих, які були узгоджені з усіма членами спільної комісії. По суті інвестору запропонували отримувати менше, ніж пропонували раніше, і платити більше (інвестор своїм коштом має демонтовувати старі апарати, встановлювати 30—40 відсотків таксофонів у сільській та приміській місцевості та використовувати універсальні таксофони вітчизняного виробництва тощо).

За висновком юристів, останні «побажання», до речі, дещо несумісні з деякими положеннями Декрету Кабміну «Про стандартизацію і сертифікацію» та іншими підзаконними актами з питань сертифікації, із Законом «Про підприємництво». Бо, по-перше, підприємство має право самостійно вирішувати питання про використання у своїй господарчій діяльності тієї чи іншої продукції, у тому числі сертифікованої (до речі, в Україні першим сертифікованим таксофоном був апарат корпорації «Ascom»). По-друге, підприємство може встановлювати таксофони тільки у тих місцях, які передбачені отриманою ним ліцензією, інакше воно стане порушником закону.

«Укртелеком», аргументуючи свої дії створенням справедливих для усіх операторів умов, по суті намагається перекласти свої внутрішні проблеми на інвестора. Крім того, не зрозуміло, чому нові умови з'являються аж після кількамісячних постійних переговорів та узгоджень. В «Укртелекомі» це пояснюють частково і тим, що за останній час у них відбулося чимало змін (наприклад, зміни у керівництві), тому попередні умови їх уже не влаштовують.

Крім того, учасників проекту «Альфакому» стурбувала пропозиція (яку інакше, як вимогою сприймати важко) частково встановлювати таксофони вітчизняного виробництва. Навіть вітчизняні спеціалісти вважають, що було б дивно, якби розумний інвестор вкладав свої гроші у тотально відсталі виробничі технології. У планах того-таки «Альфакому» — принести в Україну сучасні технології й допомогти (передусім якраз «Укртелекому») створити загальноукраїнську таксофонну мережу, яка діяла б на єдиних телефонних картках. Зрозуміло, що під такі плани доцільніше було б використовувати саме передові технології.

Президент України Леонід Кучма, виступаючи на різноманітних міжнародних зустрічах та форумах, постійно підкреслює необхідність залучення інвестицій в українську економіку. Але чи не є згадуваний проект конкретним прикладом того, як ті інвестиції наша держава «зустрічає»?

А поки в «Укртелекомі» визначалися з новими умовами (а то й просто відмовчувалися), учасники проекту «Альфакому» вкрай стурбувалися затягуванням початку проекту. Вони не можуть зрозуміти, чому проект, через який вони на свій страх і ризик збираються впроваджувати в Україні передові технології, надавати додаткові робочі місця, платити чималі суми податків до державної скарбниці, до цих пір буксує в чиновницьких кабінетах. До речі, прояснити причину затримки не вдалося і автору цього матеріалу — відповідальні працівники «Укртелекому», в чий компетенції перебуває подальша доля угоди з «Альфакомом», поки що так і не знайшли часу для зустрічі з пресою.

Тож чи не стане чергова спроба іноземного інвестування в українську економіку прикладом небезпечних зв'язків?

ДЕСЯТКИ років у Тернополі працює людина цікавої долі, вдумливий фахівець, керівник обласного рангу, науковець з високими званнями доктора економіки й академіка Академії економічних наук письменник Богдан Миколайович Андрушків. У своїй суспільно значущій і резонансній творчості щиро і просто розкриває філософію нашого життя, психологію людських вчинків. Власне, крізь призму його багатого життєвого досвіду, наукових досліджень і керівної практики спробуємо поглянути на деякі проблеми нашого життя:

Богдан АНДРУШКІВ: «Україна має розвиватися із світлим розумом і чистими помислами»

Коли не можу нічим людині допомогти, почуваюся кепсько

— Богдане Миколайовичу, яку найголовнішу заповідь ви винесли з батьківського дому і постійно пам'ятаєте про неї?

— Робити людям добро. Але батьки цю заповідь висловили своєрідно, майже по-біблійному: «Не чини нікому зла, не роби того комусь, що тобі не миле». Стараюся жити за цією заповіддю скрізь і завжди.

— Ви є автором і співавтором багатьох актуальних книг з проблем управління, підприємництва і менеджменту. Чого, на вашу думку, передусім бракує нашим кадрам, які зайняті у цих важливих сферах народногосподарського комплексу?

— Якщо судити по науці, то нашим кадрам передусім бракує відповідальності. Бо відповідальна людина ніколи не візьметься за справу, в якій нічого не тямить. Вона завжди займатиметься тим, де матиме найліпші результати і принесе найбільшу користь для суспільства. У нас перший-ліпший прагне «відповідально» проявити себе на престижних посадах, не маючи ні дару Божого, ні покликання. Від того, мабуть, усі наші негаразди.

— Свого часу ви запропонували реєструвати неординарні ідеї та прожекти і навіть створити відповідний фонд для їх реалізації. Порізному можна це сприймати: і як сміливий політ думки, і як звичайне людське диватство. Чи здобули ви розуміння і підтримку у цій справі?

— Кожна незвична, неординарна пропозиція, як правило, довго приживається, але живе довго. Це підтверджує Книга рекордів Гіннесса. Тепер в Україні реєструється вся інформація, що надходить з регіонів і може стати корисною для науки. Підтвердженням доцільності моєї пропозиції є створення в 1996 році журналу «ДАНІ» («Допомога авторам нових ідей»), головним редактором якого є пан Калитич — віцепрезидент УФАНТ, перший заступник директора УкрІНТЕІ з науково-інформаційної роботи, завідділом нетрадиційної інформації, доктор економічних наук, академік Української академії інформатики. До складу редакції цього журналу входжу і я.

Фінансова скрута не дає змоги розгорнути цю роботу в повному обсязі. А щодо підтримки, то вона в мене є від усіх творчих людей.

— За художню прозу ви взялися, маючи уже вчений ступінь доктора, високу адміністративну посаду. Що спонукало вас до такого кроку?

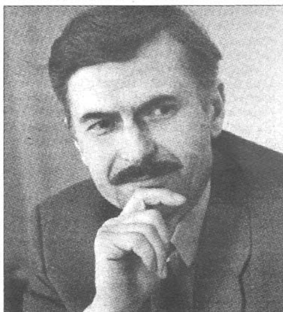
— По-перше, це потреба душі і творчого характеру. По-друге, поява окремих творів зумовлена соціальною необхідністю. Бо, скажімо, сьогодні прикро спостерігати, як увечері більшість сильної половини перебуває під «мухою». Лише на Тернопільщині щорічно майже півтисячі людей гине від алкоголю! Це спонукало мене написати книгу «Хмільна повість».

Чи взяти таке страшне явище, як самогубство. Його крива, хоч як це боляче, рік у рік пнеться вгору. Тому і з'явилася книга «По той бік безодні, або Мертві про вартість життя не розкажуть».

Саме життя підказало теми для моїх інших книг: «Хліб для розуму», «Невигойний біль», «І сміх, і гріх», «Історія одного кумедного життя»... Гріхом вважаю, коли людина не реалізовує даних їй Богом здібностей і можливостей. Не все, що проходить через нас, є наше. Кожен тією чи іншою мірою є лише провідником інформації зверху...

— Мабуть, не раз з вами траплялися ситуації, коли людині, яка просить допомоги, скажімо, отримати вчасно зароблену зарплату чи мізерні гроші на неповнолітніх дітей, нічим зарадити не можете. Що ви їй тоді кажете і як себе почуваєте?

— Кажуть, що безвихідних ситуацій не буває. У тому і полягає талант керівника, щоб той вихід знайти. Завжди прагну людям допомогти. Принаймні дати бодай якусь пораду, коли вже нічим іншим не можу зарадити. Трапляється, звісно, і таке, коли людина йде від мене незадоволеною, — тоді почуваюся доволі кепсько. Начебто чимось завинив перед нею.

Декто й надалі хотів би нас нищити нашими руками

— Одна з найбільших проблем українського народу —маємо на увазі всіх сущих в Україні, — що він досі не відчуває себе єдиним народом. І оті регіональні відмінності у політичній орієнтації доволі виразно даються взнаки. Що маємо передусім зробити для того, щоб жителі і Галичини, і Донбасу, і Причорномор'я відчували себе насамперед українцями?

— Справді, віками нас ділили, шматували і тягнули з цієї страждення землі на всі боки, куди тільки можна тягнути. А для того, щоб це злодійство було менш помітне, старалися нацьковувати східняка на західняка і навпаки. Щоб викоренити це із свідомості народу, потрібен час, національна ідея та засоби її впровадження. Недругорядним у цій справі є добра воля керівництва держави. Одне слово, скільки переконань буде в наших вождів, скільки сили вони проявлятимуть для поширення їх на державу, наскільки швидко прозріватиме наш народ, який, без сумніву, у прийдешньому тисячолітті об'єднається навколо національної ідеї і наповнить нею свідомість тих, хто ще досі не знає, якого він роду — і народу. Ми маємо свою славну історію і маємо чим пишатися.

А що стосується політичної орієнтації, то в нас має бути єдиний орієнтир: побудова української процвітаючої держави. А політична боротьба між численними партіями і течіями може відбуватися лише за шляхи і засоби досягнення цієї мети.

— Проблема українського самоїдства — щоб у сусіда корова здохла. Чи часто стикається з ним і що можна йому протиставити?

— Такі факти прикро вражають. Але я не думаю, що вони такі масові, що про них треба розгортати дискусію. Це швидше накинена кимось ідея. За своє життя знаю тисячі випадків, коли українець за українця віддавав життя, ділився останнім куснем хліба. Коли я служив у війську, між українцями та росіянами — вихідцями з України — були надзвичайно теплі стосунки. Ми завжди гордилися своєю землею. Тому вважаю, що українського самоїдства в масовому масштабі, як дехто це подає, ніколи не було і немає. А є лише прагнення недругів бачити нас такими.

— Кажуть, що українці не вміють самі себе поважати, а хочуть, щоби їх поважали інші. Прокоментуйте, будь ласка, цю тезу.

— Я не можу погодитися з твердженням, що українці не вміють себе поважати. Для прикладу згадаймо, як сьогодні, у час економічної скрути, вшановуються розмаїті міжрегіональні делегації, які гостинні і щирі наші співвітчизники під час зустрічей іноземних гостей. Тільки в нас, в Україні, була і сьогодні активно відновлюється традиція проведення храмових празників, під час яких, власне, проявляється повага до сусідів, родичів, знайомих.

Приємно, що й у міжнародному співтоваристві ми отримуємо належне визнання. Найбільша держава світу —США — вустами свого віце-президента Альберта Гора нещодавно продемонструвала, наскільки світ поважає Україну.

— У «Хмільній повісті» ви пишете, що своє творче завдання вважали би виконаним, коли хоча б одна людина після прочитання книги відставила чарку вбік. Мабуть, такі приклади є. Та все-таки, що, на ваш погляд, призвело до поширення пияцтва у Галичині? Адже у тридцятих роках, як нам розповідали люди старшого віку, пияк був рідкістю в галицькому селі...

— Проблема пияцтва сьогодні не є вадою лише Галичини. Ця біда набирає дедалі більшого поширення у всьому світі. Вона, як корозія, разом з наркоманією роз'їдає суспільство. Зловживання алкоголем є наслідком дії дуже багатьох чинників. В одному випадку — це наслідок низької свідомості, в іншому — життєві розчарування, ще в іншому —безвідповідальне ставлення окремих державних структур і маніпуляції ділків, які створюють зваблива сприятливі умови для поширення цього зла. Вважаю, що все свідоме населення має повстати і загородити дорогу хмільному чаду. Україна має розвиватися із світлим розумом і чистими помислами.

Натхнення – птаха вередлива

— Чи прислухаєтеся ви до людей молодшого покоління, зокрема, до своїх доньок і зятів? Чи часто з ними дискутуєте?

— У моєму щоденному напруженому розкладі часу для дискусій з дітьми і родиною обмаль. Але в такі приємні хвилини отримую велику радість від спілкування з сім'єю. Скажу й таке: наші діти мають бути далекогляднішi за нас. І, як на мене, такі і є. Це життєва закономірність.

— Яких помилок, допущених вами, ви не хотіли б, щоб їх повторили ваші онуки?

— У найширшому суспільному плані ми йдемо до кращого шляхом численних проб і помилок. І якщо не проймемося відповідальністю за своїх дітей та онуків, то ще довго блукатимемо манівцями. Хочеться побажати, щоб наші потомки йшли у майбутті визначеним шляхом. Що стосується особистих помилок, то їх було чимало. І я постараюся, щоб онуки вчилися на моїх, а не на власних помилках.

— Наскільки важливий для керівника образ секретарки, яка сидить у його приймальні?

— Він, цей образ, має сприяти продуктивній праці керівника, бути провідником усієї виробничої та побутової інформації між керівником і трудовим колективом.

— ... А дружини, з якою керівник з'являється у театрі або на вечірньому прийомі?

— У народі кажуть, що керівник щасливий тоді, коли зранку спішить на роботу, а ввечері — додому. Не лише керівник, а й будь-яка людина, коли з'являється у компанії з дружиною-однодумцем, має від того задоволення. Підтримка і взаєморозуміння моєї дружини додають сил й енергії у вирішенні всіх моїх справ.

— Якої книжки ви ще не написали?

— Натхнення — птаха вередлива. Коли їй захочеться — тоді і прилетить. І так само несподівано може залишити автора. Мені дуже хочеться написати справді високопатріотичний і художньо вартісний твір, який розбудив би навіть у найчерствішого читача найкращі почуття людяності і дав би відповіді на численні запитання нашого сумбурного часу. А ще — допоміг би нашій Україні вийти з бездуховності та економічного занепаду.

— І останнє. «Без уміння висловлюватися стисло, точно і вибухово не буває справжнього письменника. Розуміючи цю істину, автор «Хліба для розуму» насамперед відточував свою майстерність в афористичному письмі», — читаємо у передмові до вашої книги. То яким афоризмом ви хотіли б завершити нашу розмову?

— Усі наші біди — тимчасові. Якщо не знаходимо причин для радості — залишається оглянутися і подивитися на наш прекрасний світ. На мить відкиньмо думки про негаразди, возрадуймося вітрові, сонцю і дощу, воді і траві. Возрадуймося святові життя, зробімо себе щасливими, усміхнімося своєму товаришеві, родичеві чи просто випадковому перехожому.

Як тисяча блискавок не може замінити лагідного, спокійного, сонячного тепла, так і тисяча прокльонів нашим недоброзичливцям і недругам не змінять нашого життя на краще. Тож обеззброймо добротою своїх ворогів і разом долаймо перепони на шляху до щастя. Окрилений людині все під силу!

Розмову вели Богдан НОВОСЯДЛИЙ, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.
Тернопіль.

Анатолій КАРАСЕНКО, журналіст

У Києві, на

ПРО Михайла Вороніна найшвидше вам розкажуть як про відомого київського кутюр'є, законодавця моди для чоловіків. Кутюр'є так кутюр'є. Навіть якщо хтось і не розуміє цього слова, віддається йому одразу тільки за одне звучання. Хіба можна порівняти: кравець і кутюр'є? Земля і небо.

На тобі, небоже...

Київську швейну фабрику «Желань», колись відому як фабрику ім. М. Горького, будували французи, і свого часу у Києві те й робили, що виставляли її всім напоказ. Було за що. Столичні швачки видавали «на-гора» щорічно 24 тисячі чоловічих костюмів, які на прилавках не залежувалися.

Правда, мало хто, одягаючись у новенький костюм та походжаючи перед дзеркалом, здогадувався, що обновка його за міжнародними стандартами відповідає 15-му рівню якості.

Коли французи будували фабрику, а так можна сказати про всіх, хто приїздить до нас зводити виробничі об'єкти, вони аж ніяк не прагнули створити собі конкурента. Отож добре знали наш «совдепівський» рівень і обладнали фабрику так, щоб ми самі собі шили, але зі своїм шиттям більше нікуди не рипалися. Одне слово, на тобі, небоже, що мені негоже.

І прийшов час, коли «човнярі» вмить київських швейників задушили.

Тепер їм зі своїм товаром не тільки не світило рипатися у яке-небудь зарубіжжя, а й удома покупець масово подався на «барахолку».

Ось у такий тривожно-драматичний момент прийшов на «Желань» Михайло Воронін.

Ворожка наворожила

Коли б цьому здібному, але скромному єврейському хлопцеві на випускному вечорі ворожка сказала, що він стане капіталістом, Міша Воронін провалився б крізь землю. Це зараз рука легко виводить слова «капіталіст», «єврейський хлопець», а тоді, наприкінці 50-х років, хай би хто спробував заявити у класі: я — українець, я — росіянин, я — єврей, — і це звучить гордо. Переполоху було б на всю школу, а з «капіталістом» луна до ЦК докотилася б.

Перед собою Михайло Воронін, директор «Желані» і одночасно голова правління одноіменного відкритого акціонерного товариства, з перших днів поставив дві мети: перша — переконати швейників, що так, як усі ми досі працювали, далі не можна. Ринок переживе і виплюне. Друга: якнайшвидше переоснастити фабрику новим обладнанням. Причому, коли перше вимагало терпіння, енергії, такту, віри щодня, то друге... не давало спати щоночі. У світі як до нас ставляться? Що мають зайвого — норовлять зіпхнути сюди. Як тут не клюнути на обман, не вскочити в халепу?

Михайло ВОРОНІН: Я дуже довго вивчав аналоги таких підприємств у Канаді, Франції, Італії, Німеччині. І коли дозрів, почав діяти...

Тепер легко сказати «почав діяти». Без грошей ти — ніхто. Ні там, ні тут. Та недарма кажуть: хто шукає — знаходить. Знайшлися американці. Після довгих випробувань, прикидок уклали з ними угоду таким чином, що гроші за продукцію видадуть наперед за рік. Ціни на свої костюми «Желань» зобов'язалася не міняти, а за гроші купити обладнання і рухатися вперед. Отож первинний капітал не завжди брудний, у даному разі —ледь не каторжний, бо можна собі уявити, якою працею швейники добивались американських стандартів. «Рученьки терпнуть, злипаються віченьки, Боже, чи довго тягти?» — це Павло Грабовський про швачок.

Михайло ВОРОНІН: Були дуже важкі часи. Я все життя працював і люблю працювати, але таких днів і ночей не пригадую. Коли б три роки тому ви спитали у людей їхню думку про мене, половина поставила б мінус. Довелося запровадити військову дисципліну. Одного разу я прийшов і сказав: друзі — все! Виховна робота закінчена. Тепер місяць — військова дисципліна. Ніхто не має права мені заперечувати, а тільки чітко виконувати мої вказівки. Будемо місяць жити, як в армії. А через місяць кожен скаже мені все, що захоче.

Декотрі плакали, але мовчали. Та з кожним днем люди переконувалися, що все робиться для того, щоб вижити і розвиватися далі. Головне, що не було в колективі часу на ради-перерадки, коли кожен має свою думку, а пуття немає.

Американські партнери видали «Желані» колективного банківського листа, з яким Михайло Воронін поїхав у Кельн на виставку. Взагалі у світі є 5-6 підприємств, що випускають складне швейне обладнання. З усіма їхніми представниками зустрівся директор «Желані», а коли ті дізналися про американські гарантії, почали навперейми пропонувати свої послуги.

Тендер було організовано безпосередньо на «Желані». Причому в той день, коли представник однієї фірми від'їжджав, приїжджав посланець іншої, і вони встигали лише перекинутися кількома словами та зрозуміти, що конкуренція буде жорстка. У такий спосіб ціну на обладнання пощастило збити приблизно на 40 відсотків.

Михайло ВОРОНІН: Ми закупили обладнання на 7 мільйонів доларів. Найсучасніше, німецьке, яке забезпечує не тільки першокласну обробку та дизайн, а й екологічно чисте. Одяг із синтетичних матеріалів людям даром не обходиться. Від цього і втома, і головні болі, і стреси. А в чоловіків, які ходять у синтетичних штанях, може постраждати ще й потенція.

Екологічно чисте обладнання знімає статику із синтетики, і воно єдине не тільки у Києві, а й в Україні. Таке підприємство є ще в Канаді та у Франції поблизу Парижа.

Та, як кажуть, швидко казка мовиться, та не швидко діло робиться.

Капітал

Мало-помалу «Желань» зводилася на ноги, досягши нинішньої потужності — 600 костюмів щоденно. 700 трудівників мають заробіток по 250-300 грн. на місяць, який протягом чотирьох останніх років поступово зростає і виплачується завжди вчасно. Зараз більшість швачок одержали разом відпускні та зарплату і роз'їхалися відпочивати. Крім того, на кожного працівника виділяється 60 коп. на обід. Обіди в їдальні достатні, бо продукти закуповують самі, через що у податківців постійно болить голова: не маєте права.

Михайло ВОРОНІН: Ми з ними боремося кожний день і продовжуємо утримувати їдальню на такому рівні, бо у нас працюють багато матерів. Удома мама своїх дітей ще якось встигає нагодувати, а сама часто приходить сюди голодна. Тому ми зобов'язані це робити і робимо.

Прибутків на фабриці поки що великих нема. Але 20 відсотків ПДВ з кожного костюма держава забирає, податки на зарплату також надходять до державної казни. Якщо думати тільки про видимі прибутки, вважають тутешні економісти, потонемо. Коли приборкають податки, тоді й з'являться нові підприємства, а за ними й вихлюпнеться торгівля та піде вгору економіка.

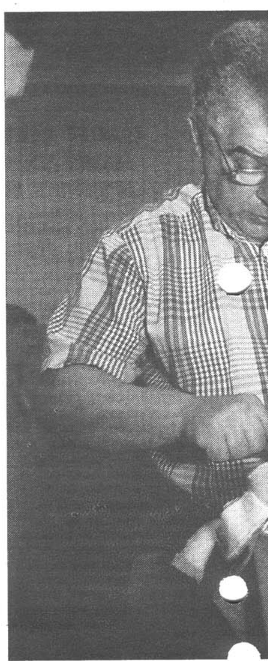
Михайло ВОРОНІН: Я ще розумію ставлення до тих, хто «купи-продай», але до виробничників... Я знаю: Україна виробляє 6 відсотків від того, що продається для побутових потреб населення України. І все. А коли держава виробляє менше 50 відсотків від того, що в ній продається людям, то вже й така держава — банкрут. Тому коли мені кажуть, що хтось дбає про вітчизняного виробника, я сміюся. До своїх робітників я звертаюся так: друзі, не розраховуйте ні на кого, а тільки самі на себе.

Розумію, що держава слабка і хвора. Не заздрю ні Президенту, ні Голові Верховної Ради, ні прем'єру. Але разом з тим є речі, які вони зобов'язані зробити для порятунку країни: дати людям роботу, і щоб вони що-небудь корисне виробляли.

Багато років тому я був у Китаї. І от коли мені недавно знову запропонували туди поїхати, я спочатку відмовився: що я там не бачив? А коли все-таки поїхав і побачив новий Китай — не міг не радіти. Це —фантастика. А з чого починали? А з того: ось тобі обладнання, але без права його продавати. І люди взяли і почали працювати. Працювати, а не в одних купувати, іншим — перепродувати, як зараз заробляють свої копійки мільйони українських громадян.

Сьогодні на «Желань» також чимало приїжджає зарубіжних гостей. Пропонують створювати спільне підприємство 50:50. Гостей чемно зустрічають і супроводжують оглянути фабрику, цехи. Ті повертаються розгублені: так у вас усе є, вам нічого не треба.

Все — та не все. На фабриці повністю міняють енергетичне забезпечення, починаючи від парових котлів. У швейників буде своя підстанція, своя гаряча вода, своя пара і т. д. Можна уявити собі — посеред технологічного процесу раптом «вирубують» електроенергію або перекривають гарячу воду чи газ. І таке бувало не раз. Зарубіжному партнерові кажете: вибачайте, стояли два дні — не було гарячої води. Що почуєте у відповідь: це — ваші проблеми, строки поставки готової продукції — непорушний закон.

Заміна енергетичного обладнання — дороге задоволення, а у планах уже наступний крок — комп'ютерне забезпечення всіх ланок виробництва. І хоча акціонери ще не розрахувалися з боргами — тільки щомісяця на утримання фабрики витрачається 215 тис. доларів —вони підтримують цей технічний прогрес, бо розуміють: ідеться про створення сучасного виробництва, я

поступати

хідними а

Михайл

сьогодні п

але інші,

спільного

готові, н

солідному

сотків ак

ші. Бо —

зація, як

нас? Це —

Блиск і нужда глибин

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

У поліському лі
або Як поліщуки махнувши ру

КОЛИ буваю у віддалених селах Шацького району, де шуми предковічних лісів, шелести буйних трав і глибини блакитних озер ще і сьогодні позначені древлянськими слідами нашої історії, то мимоволі зринають у пам'яті слова із пісні: «Тільки де-не-де хутір самотній, тільки де-не-де клаптик села...» Так було, так ще є. Віками люди так бідно не жили ніде в Україні, як на Поліссі, ніде не було стільки хвороб, як тут, ніде немає таких неродючих ґрунтів. Воістину стражденний, загадковий і дивний край, де поліщук усупереч усім знегодам завжди давав сам собі раду. Таким він і залишився.

Біля зеленої діброви — провулок Діброва

Провулок Діброва — це сім селянських садиб, у яких ще живуть люди. У чотирьох інших хатах вікна і двері забиті дошками.

— Купуйте, — пропонував мені мешканець Діброви Микола Лончук. — Продають за безцінь... А місця у нас гарні. Луки травами багаті, а в лісі ягід та грибів —видимо-невидимо. Аби не лінувався збирати. Знаєте, скільки я торік назбирав грибів? Щоб не збрехати —понад сто плетених кошиків. Якщо перевести в кілограми, то чотириста буде, і це тільки білих. У нас їх ще дубрівниками називають, під дубами ростуть. Шапки у них великі, якщо в сантиметрах, то 10—15 буде. Я під вечір пройдуся грибними місцями, прикину, де який гриб підіймається, а рано-ранесенько, коли роса свіженька, з кошичком у руці в ліс. Поспішаю, бо інша робота чекає. Сіно треба косити, кору дерти, ягоди збирати. Та ще їх треба продати. Жити якось мушу. Держава про сільських людей забула. Де це бачено, щоб людина роками не отримувала зарплати, щоб їй не давали пенсії, виганяли з робити... Як жити?

За кілька метрів від хати Миколи Йосиповича — дубовий ліс. Біля столітніх дерев — спеціальний навіс, де зберігається кілька центнерів кори крушини.

Микола Лончук заготовляє щороку 250—300 кілограмів крушини, яку після сушіння здає у місцеву споживчу кооперацію. А за неї дають йому цукор, борошно, олію, сало... Цього року взявся заготовляти ще і кору дуба.

— У наших лісах багато чорничних місць, — продовжує чоловік. — Ягоди великі, соковиті. За сезон збираю літрів триста ягід чорниці. На базар везти далеко, а заготівлею ніхто в нас не займається. Слава Богу, білоруські села поруч — продаю за кордон. Я не хочу своє ганити, а чуже хвалити, але білоруські заготівельники приїжджають до нас і купують гриби, ягоди, лікарські трави. Торік сушені гриби я обміняв у білорусів на п'ять центнерів пшениці. Тепер маю хліб. А нам, виходить, не треба ні грибів, ані ягід.

Микола Лончук 39 років відпрацював кіномеханіком, з яких 25 років — у рідному селі Ростань. Близько двох останніх років кіно в селі не показують. Востаннє заробітну плату одержав... три роки тому. Кілька місяців — безробітний. У районній кіномережі відбулося скорочення штатів. І в цю графу потрапив кращий кіномеханік району Микола Лончук. До речі, у всіх селах Шацького району кіноустановки не працюють.

— Кіноапаратуру зберігаю в себе на горищі, — розповідав Микола Йосипович. — Мотоцикл закрив у власній клуні. Забрав із села, щоб не розікрали. Але ніхто так і не цікавиться, що з кіноапаратурою. Може, її взагалі немає? Дивно, правда?

— Влітку збираєте гриби та ягоди. А що робите взимку? — поцікавився я у безробітного кіномеханіка.

— Чоловіче добри

здивовано відповів Ми

ляю. Минулої зими я с

чепів дров. Чотири при

продати, а інші — для

ні зимові вечори в те

Галина Герасимівна, т

школі вчителькою пра

вень. І тих вчасно не д

січень. Отак і живемо

дружина сушить їх та

ду ввечері на вулицю,

— білий екран. І так

даю з собою раду.

«Самотній,

Так сказав про с

ній брат Миколи Лон

І господарює Андрій

років він не був жод

— Та ви не подум

я люблю, як мед бдж

шов собі друга, не

мені за рідну, —гов

в мене доля. Родина

одна сестра. Батько

років, як матері не с

Притих чоловік. Д

во, найпотаємніше. І

но мовив:

— Оцих шість ял

...а «Желані»

...ні в...ому не
...ься перед за-
...огами.
...ВОРОНІН: Нам
...бні партнери,
...для створення
...риємства. Ми
...клад, продати
...тнерові 25 від-
...за «живі» гро-
...таке привати-
...проводиться у
...кція. Що з то-

го, що 40 відсотків акцій — у колективі, але хоч один наш акціонер вклав копійку у розвиток фабрики? Ні. Грошей ніхто не дає, і їх весь час доводиться шукати десь. Така приватизація, даруйте, до лампочки. Тепер я скуповую акції і хочу мати у себе 51 відсоток. Тоді я буду господарем. Тому я зараз працюю, працює вся моя сім'я, розраховуюся з боргами. І якщо я матиму за рубежем солідного і компетентного партнера, власника 25 відсотків акцій, який і собі розвиватиме наші загальні інтереси, я зроблю це підприємство ще могутнішим і сильнішим, і люди на ньому зароблятимуть більше і легше працюватимуть. Бо тільки той, хто вкладає свої гроші, не спить ночами. Це — золотий закон. Він править Америкою, надійде він і до нас.

Бачу єдиний вихід: чим швидше з'являтимуться приватні підприємства, чим їх буде більше, тим упевненішою буде Україна. З гордістю кажу: рівень наших виробничників, їхня майстерність, уміння і старання ні на йоту не поступаються зарубіжним. Схиляюся, наприклад, перед молодою людиною, Олександром Слободяном, який очолює київську «Оболонь». А як важко він пробивався! Тепер нікому і на думку не спаде сказати, що пиво «Оболонь» поступається німецькому чи чеському. Навпаки. А львівська фірма «Світоч»? Можна називати ще десятки імен і підприємств. І коли нам кажуть, що не маємо лідерів, — це неправда. В Україні лідери були, є і будуть...

Мрія

У фірмовому магазині «Михайло Воронін», що розташувався також на вулиці Жилянській, поряд з фабричними костюмами висять суперсучасні сорочки, краватки, взуття. Найбільше дивуються іноземці: чому ексклюзивне швейцарське взуття ціною у 200 доларів тут продається за 200 грн.?

По-перше, його закуповують оптом, а по-друге, і це головне, продають з мінімальною націнкою. Костюмів два варіанти — 142 грн. і 200 грн. Додайте 20 відсотків ПДВ — відповідно 170 грн. і 240 грн. Хто купує у фірмовому костюм, одержує на додачу пляшку «Шампанського». А вже одягнувши воронінський, інший носити не захочеться.

Що таке ринок? За стандартами «Желані» це коли на нижчій шкалі — ціна, на вищій — якість. Проведена між цими позначками висхідна лінія і є ринок. Ми про якість не дуже дбаємо, а ціну гонимо. Торік на 22-му міжнародному конкурсі в Італії за кращу торгову марку моделі Михайла Вороніна були удостоєні «Золотої зірки миру». Для виробів «Желані» — це міжнародний сертифікат. Тепер костюмам, що їх випускає фабрика, надається власний номер. Що це означає для покупця? Приміром, ви купили у магазині номерний виріб якоїсь зарубіжної фірми, і він вам дуже сподобався. Ви бажаєте оновити його, прийшли, а виробу вже нема, і фірма далеко. А тут усе поряд, усе своє, все працює. І ви не тільки прийдете самі, а приведете з собою ще й своїх друзів чи знайомих.

Нині «Желань» перейшла з 15-го на 3-й рівень якості, наступного року планують твердо закріпитися на першому рівні. Якщо костюм складається з 45 компонентів, то щоб усі вони — кожна прокладка, кожна петелька, кожний вузлик відповідали міжнародному сертифікату.

Михайло ВОРОНІН: Головне для мене — розрахуватися з американським кредитом і повністю скоротити експорт. Поставити на ньому крапку. Це — перше. Друге —якнайповніше освоїти український ринок. Це питання ми детально обговорювали з колегами і дійшли висновку: чому ми повинні свою продукцію відмінної якості за безцінь продавати за кордоном, а в цей час наш споживач купує імпортний «ширвжиток», гірший за якістю і не нижчий у ціні?

Мені, наприклад, кажуть: для чого вам відкривати фірмові магазини — продавайте в універмагах, де в кожному для вас можна виділити «куточок» і торгуйте на здоров'я. Але хіба можна порівнювати? У «куточках» наші костюми здебільшого лежать, як млинці, а продавці зовсім не навчені грамоти працювати з фірмовими товарами. Ось приклад. Наш фірмовий магазин продає за місяць півтори тисячі костюмів. А в салоні «Юність», двох центральних універмагах, п'яти районних та гарнізонному, де маємо «куточки», за місяць продається 300 костюмів. Є різниця?

У Києві — три фірмових магазини, більше відкривати не будемо, 10 вже діють в областях, а завдання таке, щоб у кожному обласному центрі був хоча б один фірмовий магазин «Желані». Для цього набираємо і навчаємо людей.

Ми працюємо в одну зміну. Як тільки відчуємо, що ринок пішов, зробимо півтори. Підуть справи ще краще, зробимо дві. Дай Боже, щоб мрія моя здійснилася, і за років п'ять ми почали працювати у три зміни.

Позиція

Уже коли Михайло Воронін став знаменитим, під час однієї з телепередач його запитали: чи зазнавав він на собі, як єврей, тягар горезвісної «п'ятої графи»?

«П'ята графа» на відміну від інших його щасливо обминала. Що тут допомагало? Працелюбність чи талант художника-модельєра, який щоразу заявляв про себе. Вочевидь, усе разом. Після закінчення інституту легкої промисловості Міша Воронін починав закрійником в ательє. Потім став винахідником, завойовував золоті медалі на виставках досягнень народного господарства УРСР і СРСР. Захистив кандидатську, докторську дисертації, написав кілька книжок, став повним кавалером орденів Трудової Слави. Радянська влада претензій Михайлові Вороніну не пред'являла, навпаки, сипала щедротами.

Михайло ВОРОНІН: Школу бізнесу я проходив уже за нових часів. Продавав м'ясо, алкоголь, одне, друге, третє. Набивав на лобі синці за синцями, але головне, чого я дотримуюся все життя, це працювати чесно. І жодна людина не може сказати, що я її обдурив.

Хоча, з другого боку, ми, як підприємці, зовсім беззахисні. І збиткуватися над нами охочих багато. Можуть прийти, звинуватити тебе у чім завгодно, закрити рахунки, і ти починаєш судитися. Через три місяці ти справу виграєш, та підприємство весь час буде лихоманити, але хто-небудь за це буде покараний? Ніхто. Недавно податківці нас оштрафували на 1500 грн. за те, що, мовляв, неправильно використали 590 грн. А ми ці 590 грн. витратили на те, щоб годувати бригаду німецьких наладчиків, які приїхали на фабрику. Треба було, бачте, скласти відомості, записати паспортні дані, і щоб вони навпроти своїх прізвищ порозписувалися за те, що з'їли. Хіба я можу так низько опускатися? Але що робити? Черговий раз судитися? Однак це все—таки хоч і характерна, але дрібниця. Хвилюють речі набагато серйозніші.

У нас сьогодні немає справжньої, здорової конкуренції. Якщо у всьому світі, наприклад, у тому ж Парижі на одній вулиці працюють мінімум 50 фірм, то в нас не так. У нас — вовча конкуренція. Сьогодні можуть зробити все, щоб тебе втопити, щоб ти не вижив. Але не так: ти працюєш, я працюю, кожен прагне покращити свою роботу — і в цьому конкуренція.

Добре, що я вмію ладити і з верхніми, і нижніми, і боковими, і лівими, і правими. І слава Богу, що промашок ще не було. Знають, що я впертий і до Президента дійду. Отже, зі мною обережно. Але ж я прекрасно розумію, що в Києві 55 відсотків костюмів, які продаються, це наші. І до мене приходять і кажуть: ти що з нами робиш? Ми ледве за день продаємо два костюми.

Дітей я своїх відправив на навчання до США. Чому так вчинив? Це була та пора смути, коли я думав, якщо хтось схоче щось зі мною вчинити, він вчинить це через дітей. Дочка зараз у Нью-Йорку працює паралельно зі мною, зять — лікар, має свій офіс, онук навчається у школі.

За президентства Леоніда Кравчука я був у нього радником з національних питань. До мене звернулися по допомогу євреї-хасиди. В Умані довкола могили засновника цієї віри рабина Нахмана ми побачили жахливу картину вбогості і безладу.

З Президентом погодили рішення: їхати до Ізраїлю і просити тамтешній уряд допомогти хасидам. Так ми впорядкували все довкола, леваду, будинки, могилу, і тепер щороку до цих святих місць приїздять тисячі віруючих євреїв. Це здобуло належну оцінку і в Римі, і в Ізраїлі, де мене прийняв головний рабин.

Я раніше не знав так історію, як тепер. Був час, коли українці і євреї жили дуже дружно. Про це свідчить багато літературних джерел. Коли я приїхав у містечко Сквиру, є таке, виявляється, неподалік Нью-Йорка, мені сказали: українська земля вся полита кров'ю і українців, і євреїв — і в цьому її святість.

Я не поділяю людей за національністю: єврей, українець, росіянин. Все залежить від виховання. От збираються, наприклад, у компанії за столом навіть високі керівники, і після другої-третьої чарки хтось починає задиратися: кацап, хохол, жид... То «культура» з чоловіка поперла...

... Вірю в Біблію, вірю в те, що є святість на землі і кажу: головне — зберегти душу. Якщо збережеться душа, тіло завжди буде здоровим...

Зараз я від політики відійшов і повністю зайнявся виробництвом. Мені кажуть: тобі вже легко. А я гадаю, що попереду перешкод не менше. Бо у нас так — коли тобі погано, тебе жаліють, а коли тобі добре, завжди знайдеться група людей, яка хоче, щоб тобі було погано. Я готовий до цього. А тому можу сказати, що буде завтра: як працював, так і буду працювати, як спотикався, так і буду спотикатися, як піднімався, так і буду підніматися.

... Про Михайла Вороніна говорять як про великого кутюр'є. Кутюр'є так кутюр'є. Навіть якщо хтось почув це слово вперше, одразу закохається в нього за одне тільки звучання. Хіба порівняєш: кутюр'є і кравець! Небо і земля.

...: продовжуємо розмову

...і... гривні ростуть,
...дають собі раду,
...кою на владу

...лісі і взимку є робота, —
...Лончук. — Дрова заготов-
...лісі заготовив десять при-
...вже продав, ще два можу
...е. Хочу з жінкою в холод-
...хаті сидіти. Моя дружина,
...цять п'ять років у місцевій
...ла, заробила пенсії 49 гри-
..., останній раз одержала за
...збираю гриби та ягоди, а
...нує. Ніби й нічого... Та вий-
...ну на дуби, а перед очима
...мене до клубу, що ледве

...е... з медом»

...Андрій Лончук, двоюрід-
..., який живе по-сусідськи.
...рофійович сам. У свої 59
...разу жонатим.
...чогось поганого. Жінок
...ний, але в житті не знай-
...янулася така, щоб стала
...Андрій Лончук. — Така
...велика — п'ять братів і
...но помер, а це вже вісім
...
...про щось своє, можли-
...по хвилі тихо й повіль-
...
...чотири клени садив мій

дід, ростуть батькові дерева, мої... Мабуть, тут уже ніхто ніяких дерев з нашого роду не посадить. Нема кому садити. Село вимирає, люди втікають, хто куди може. Дітей родиться менше і менше. Повірте, якось і страшно стає. Одна для мене радість — бджоли. З ними щодня балакаю, розказую, де був, що бачив, з якими людьми зустрічався. І вони мене розуміють, медом мене пригощають. У мене мед добрий, справжній, я не дозволю розбавляти його цукром. Покуштуйте, прошу!

Справді, смачний мед в Андрія Дорофійовича. Значно солодший, ніж його чоловіча доля. Сорок років працює він шофером у місцевому господарстві, сьогодні — КСП імені Суворова. Коли востаннє одержував зарплату?

— Ой, мені сором про це говорити, — посміхнулися сумні очі в чоловіка. — Напевно, що років шість тому. Часом протягом року дадуть гривень з десять, а то —цукром, зерном... Та що вам розповідати, біда в нашому господарстві. Люди на роботу ходять, а за це їм не платять. А мені треба віск для бджіл купити, самому в щось взутися, вдягнутися. Тримаю корову, свиню, кури... Обробляю соток шістдесят городу, бо хочу мати картоплю, пекти свій хліб. А чого ви дивуєтеся? Так, я сам печу хліб, люблю житній. У мене в літній кухні велика піч, на якій можна спати. Хоч живу біля лісу, а люблю знати, що діється у світі. Телевізор чотири роки не робить, треба купити до нього нові запасні частини, а грошей немає. А я шофер, завжди в дорозі і серед людей, то знаю, що там, у Верховній Раді, куди поїхав наш Президент. Тільки одного не втямлю: чого так погано нашим людям живеться? Ви це можете мені пояснити?

Зозулині сльози на жіночих руках

Про Єву Адамівну Корнелюк, мешканку села Мельники, розповіла мені фармацевт санаторію «Лісова пісня» Тетяна Коваль.

— Ця жінка добре знається на лісовому зіллі, —повідала Тетяна Павлівна. — Коли хочете побачити Єву Адамівну, то вдома можна її застати лише тоді, як іде дощ. У погожий день жінка до схід сонця — у лісі.

Я послухався поради Тетяни Коваль.

— Я і в дощ ходжу до лісу, щоб на трави подивитися, як вони вмиваються, як у небесній воді купаються, —ніби проспівала Єва Адамівна. — Якщо ви лікуватися, то я не лікар, людей не лікую, я тільки на травах розуміюся. Як і коли їх збирати, де яка рослинка росте. І треба знати, що людина, яка хоче трави знати, вміти їх збирати, мусить бути чесною, доброю, несварливою. Природа злих людей не любить. Що я вам скажу — важко нині жити, а ще пенсії не дають. То мушу заготовляти лікарські трави на продаж.

І розповідала Єва Адамівна, скільки і яких трав збирає, як продає, що за це має. А ще погордилася тим, що любить заготовляти ягоди чорниці і журавлини. За сезон збирає до п'яти центнерів. Продає людям. За гроші гостинці дітям та внукам купує.

— Що то за бабуся без гостинця, — каже, посміхаючись. — А чоловік мій, Софрон Денисович, теж без діла не сидить, кошики плете. З лози і з кореня сосни. За три зимові місяці — двісті кошиків. Один коштує три гривні. Я би сказала, що дешево, але в людей грошей нема, то ми вже за дорожнечею і не стоїмо. Але і то — свіжі гроші. Бо як без них?

Поправила жінка хустину, сховала пасмо волосся, глянула у вікно.

— Над озером ясніє — то на погоду, а мені так хочеться подивитися на чебрець, — пояснювала. — Після дощу такий він свіжий та пишний. Може, якого гриба знайду...

Полісся... Найбільша дивина цього краю — люди, які мають свою неповторну красу, свою вдачу і долю.

Волинська область.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото) «Голос України»

Осіння мелодія надії

(Початок на 1-й стор.).

А музики цього вечора було вдосталь. Протягом кількох годин багатотисячна аудиторія насолоджувалася виступами популярних музичних гуртів «ВВ», «Брати Карамазови», «Маша і ведмеді», «Моральний кодекс», «Пірата Бенд», «Барон Мюзик Степ», «Loту е lот» та інших кумирів молодіжної публіки. Вдруге під патронатом Українського союзу промисловців і підприємців — найвпливовішої громадської організації ділових людей нашої країни — відбулася молодіжна акція «Обери життя», яка скликала на Співочому полі столичну молодь.

Чим продиктована ініціатива УСПП? "Ті люди, яким сьогодні чотирнадцять чи шістнадцять років, своїм інтелектом, совістю, патріотизмом формуватимуть обличчя України в наступному столітті, — сказав віце-президент УСПП Олександр Шнипко на прес-конференції, що відбулася напередодні цієї акції. — І від того, якими моральними якостями будуть наділені наші молоді сучасники, до чого прагнутимуть, які ідеали сповідуватимуть, насамперед залежатиме майбутнє нашої Вітчизни».

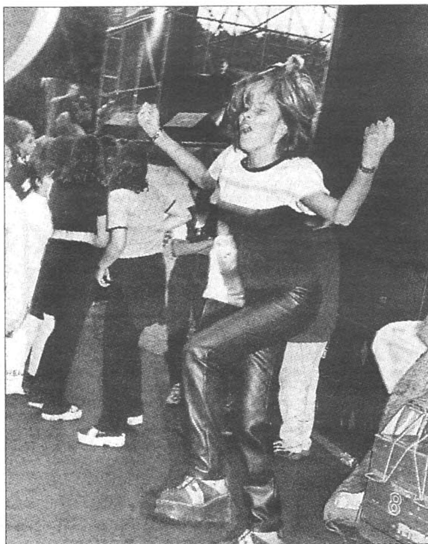
Спонсори грандіозної молодіжної акції —Український промислово-енергетичний концерн, «Кока-Кола», «Хейнекен» та інші відомі фірми і підприємства.

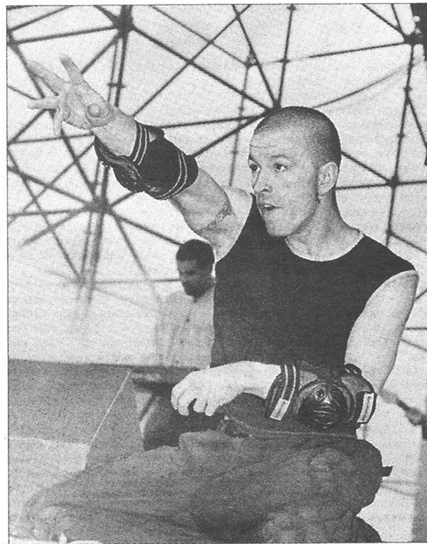
Обрати життя — значить виховати у собі цивілізовану, освічену, культурну людину. Стати гідним того, що є найкращим у кожному з нас.

Саме з такою надією організатори першовересневого дійства скликали-зібрали молодь на Співочому полі.

Усама бен Ладен воюватиме до перемоги

НЕДАВНІ американські ракетні удари по можливих базах терористів у Афганістані й Судані принесли цій людині всесвітню славу. Ще б пак: США назвали його терористом номер один і, отож, своєю мішенню номер один. Газета «Франс суар» надрукувала інтерв'ю з ним — саудівським мільярдером Усамою бен ЛАДЕНОМ.

— Коли ви розпочали участь у війні в Афганістані?

— Коли американці вирішили допомогти афганцям (у 1980 році) в боротьбі з росіянами. Все ставало на пригоді тоді для того, щоб перемогти комуністів: і християнство (вони використовували Папу в Польщі), і — як у випадку зі мною — іслам. Американці спиралися на саудівців, які мали з ними спільні інтереси. Щоб протистояти російським атеїстам, саудівці обрали мене як свого представника в Афганістані. Вони вирішили взяти активну участь в ісламському опорі і звернулися до родини бен Ладенів, тобто до моєї, оскільки вона мала тісні зв'язки з троном. Ну а моя родина призначила мене.

— Ви вирушили туди одразу ж?

— Я облаштувався в Пакистані, у прикордонному з Афганістаном районі. Там я приймав добровольців, що прибували з Саудівської Аравії та інших арабських і мусульманських країн. Я створив свої перші табори, де ці добровольці проходили підготовку під командуванням пакистанських та американських офіцерів. Зброю постачали американці, гроші — саудівці. Отож ми у своїй боротьбі проти комуністів не залежали від американської підтримки настільки, щоб це було обтяжливо. Нашою метою була ісламська революція, кім би не були союзники. І той тактичний союз не ставив під сумнів наші основоположні позиції: не наслідувати американську логіку, а об'єднуватися перш за все із братами-мусульманами. Американська мета не повинна відігравати головну роль. Я починав у союзі з ними, але закінчив без них...

— Ви зробили американцям велику послугу, коли боролися проти їхнього радянського ворога.

— Ми намагалися не втягуватися більше, ніж треба, у боротьбу проти росіян — це було справою американців. Сенс полягає в тому, щоб висловити нашу солідарність з ісламськими братами. У даному випадку — афганцями. Спочатку я поділяв ідеї саудівського уряду, але потім збагнув розрахунки американців і саудівців. У мене відкрилися очі на убозтво мусульманського населення у всьому світі, зокрема в Саудівській Аравії. І я усвідомив, що не слід задовольнятися боротьбою в Афганістані, а треба вести боротьбу на всіх фронтах проти комуністичного або західного пригноблення. Отак почалися мої розходження із саудівцями. Коли я повернувся в Саудівську Аравію, вони намагалися заполучити мене, але їм це не вдалося. Я поїхав у Афганістан не як найманець, а як правовірний мусульманин, і став до боротьби в ім'я ісламу. Я провадив її проти комуністичної небезпеки, не забуваючи про загрозу західної.

— Але, відправляючись в Афганістан, ви усвідомлювали те, що допомагаєте у такий спосіб американській стратегії?

— Ми їхали як мусульманські вояки, що борються проти радянського атеїзму, а не як допоміжні сили американців. Нагальним завданням була боротьба з комунізмом, але наступною у черзі стояла Америка. Ми залучилися до їхньої великої стратегічної гри, ніколи не забуваючи, однак, що справді небезпечними були саме вони.

— Ваша сварка із саудівцями змусила вас емігрувати в Судан...

— Коли я поїхав у Судан, саудівці неодноразово зв'язувалися зі мною, пропонуючи повернутися і все обговорити. Я відмовився. Тоді вони відправили до мене мого брата, але це також не спрацювало. Вони сказали мені, що король хоче, аби я був посередником між різними афганськими фракціями. Король Фахд особисто телефонував мені, намагаючись переконати, але я не змінив своєї думки.

— Ви боялися, що вас заарештують?

— Не цього конкретно. Я боявся, що не буду більше мати можливості щось робити, буду блокований.

— Який напрям ви маєте намір дати вашій боротьбі?

— Це — відкрита війна, і вона триватиме до кінця, до перемоги. Життя має сенс і цінність лише тоді, коли таланить зберегти переконання і гідність.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Планку встановили зависоко. Але подолати її треба

Протягом тижня спеціальний представник уряду України з питань європейської і трансатлантичної інтеграції, перший заступник міністра закордонних справ Антон Бутейко провів низку зустрічей і консультацій у Греції, Іспанії, Італії. Це був другий тур його місії у країни, що входять до Європейського союзу.

Який результат цих візитів — поки що зарано говорити, адже здійснювалися вони в рамках підготовки до другого саміту Україна—ЄС: його плановано провести 16 жовтня у Відні. Тут має бути прийнятий підсумковий документ щодо довгострокових перспектив розвитку відносин України з Євросоюзом.

Стратегія України у цьому питанні — асоційоване членство в ЄС. І хоч експерти таку мету вважають занадто високо встановленою планкою для нашої держави, подолати її треба. Бо варитися у власному соку, тобто співробітничати тільки з собі подібними (йдеться про країни, що мають однаково низький рівень економіки, застарілі технології. — **Авт.**), — не дасть померти, але й не спонукає до розвитку.

Тому потрапити до компанії країн, які вже нині зробили крок у третє тисячоліття, хоч би й у формі асоційованого членства, означає невпинний поступ до європейських стандартів, намагання не відстати, бути на рівні європейської держави.

Звичайно, для цього необхідно виконати низку умов, інакше неможливо навіть прочинити двері у велику Європу. Але таке прочинення дверей однозначно відповідає зростанню рівня економіки, а отже й добробуту суспільства.

Ліпше самому прочитати

Американці мають просто непереборну потребу складати якісь списки, «гарячі десятки», «двадцятки», «сотні», проводити хіт-паради. Нещодавно американське видавництво «Модерн лайбрарі» оголосило 100 кращих літературних творів, написаних англійською мовою і надрукованих у цьому столітті, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Оцінювали твори десять членів редакційної колегії видавництва — видатні письменники, літературознавці, історики. Кожен з них запропонував свою «сотню», з яких і визначили остаточних переможців. До того ж по кожній книжці було окреме голосування.

На одностайну думку членів редакційної колегії, очолив рейтинг «Вілліс» Джеймса Джойса. Другий рядок зайняв «Великий Гетсбі» Ф. Скотта Фіцджеральда, третій — знову Джеймс Джойс із «Портретом художника в юності».

Як відомо, хіт-паради переважно складають за демократичним принципом: що більше глядачів, слухачів, критиків надають перевагу тому чи іншому твору, тим він цінніший. Тому літературний список видавництва «Модерн лайбрарі», визначений всього десятьма, хай і поважними експертами, викликав суперечки. Справді, слід замислитися, чому "Прощай, зброя!" Ернеста Хемінгуея (74-е місце) менш вартісна, ніж «1984» Джорджа Оруела (13-е), "Американської трагедії" Теодора Драйзера (16-е), "Бойня номер п'ять, або Хрестовий похід дітей" Курта Воннегута (18-е), «Світло в серпні» Вільяма Фолкнера (54-е) чи «Над прірвою у житі» Дж. Д. Селінджера.

«Ми намагалися дібрати вартісні книги, перевірені часом», — сказав голова редакційної колегії видавництва Крістофер Серф. Однак зауважив: список складено досить суб'єктивно. Адже головна мета проекту, за його словами, — «зацікавити людей у книгах, які вони обов'язково полюблять».

ООН приспустила свій прапор

У штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку оголошено траур. В авіакатастрофі швейцарського авіалайнера МД-11, що сталася біля узбережжя Канади, загинули 136 американців, 41 швейцарець, 30 французів, 6 британців, 3 німці, 3 італійці, 2 греки, а також саудівець, іспанець, афганець, югослав, іранець, росіянин...

Генеральний секретар ООН висловив глибоке співчуття всім родичам загиблих. В авіакатастрофі загинуло й кілька працівників різних підрозділів ООН, у тому числі співробітник Всесвітньої організації охорони здоров'я, колишній керівник програми боротьби зі СНІДом Джонатан Манн. «Світ втратив не лише прекрасних людей, — сказав Кофі Аннан, — а й неперевершених професіоналів».

Дружина за жеребком

Багато разів батьки вмовляли двох синів-близнюків завести сім'ю та споважніти. Однак 27-річним Ісамелю та Алі Мохаммедам з ефіопського міста Назрета, схожим одне на одного як дві краплі води, дуже не хотілося б розлучатися з вільним парубкуванням. Щоб не засмучувати категоричною відмовою старих батьків, котрі мріють про онуків, брати-розумники поставили невиконувану, як їм здавалося, умову: вони заявили, що одружаться лише на сестрах-двійнятах.

На подив синів батьки незабаром пред'явили їм двох симпатичних дівчаток. Ошелешені нащадки знову було спробували зволікати час. Розрізнити наречених, та й те з неабиякими складностями, може хіба що власна матуся, як же нам зробити вибір, удавано дивувалися брати. Після тривалих роздумів та суперечань на загальній сімейній раді вирішили обрати старий добрий спосіб — жеребок, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Ів Сен-Лоран шкодував, що не він вигадав джинси

ЦЬОГО РОКУ Будинок моделей Іва Сен-Лорана відзначає сорокаріччя. Стаття, вміщена у журналі «Франс лабель», розповідає про творчу кар'єру того, хто першим насмілився вийти за рамки правил високої моди і признався цілому світові у любові до жіночої краси.

Саме Ів Сен-Лоран першим зважився накинути на жінку прозорий серпанок. Його ім'я стало легендою, фірма — імперією моди. Тільки цей мільйонер-анархіст здатен заявити: «Я шкодую лише про те, що сам не вигадав джинси». Він був першим кутюр'є, який запровадив у моду чорну шкіряну куртку (1960 р.), замінив туфлі на підборах високими чоботами. І не тільки.

Сьогодні, якщо дама вдягає сукню від Сен-Лорана, то це свідчить про її смак передовсім до життя. Але 1966 року одну із шанувальниць таланту модельєра не впустили до нью-йоркського ресторану. Вона вбралася в туніку-панталони із джерсі — модель з останньої колекції Сен-Лорана. Вже тоді він перейнявся ідеєю звільнення моди від умовностей довжини та кольору. Головний скандал, пов'язаний з його ім'ям, полягав у тому, що він замінив нотку елегантності на нотку шарму. Сен-Лоран розбурхав полум'я почуттів саме тоді, коли звертали увагу лише на респектабельність та умовності. «Краса? Це не цікаво, — заявив він 1966 року. — Важливі спокуса, шок. Те, що ми відчуваємо».

Визнання Ів Сен-Лоран дочекався не одразу. Шість його колекцій (1958—1966 рр.) досі не дуже відомі. Його звинувачували у тому, що він пропагує моду вулиць, а натхнення черпає на блошиних базарах.

Але це не завадило знаменитій Шанель вже 1968 року назвати його своїм духовним спадкоємцем. А нині слава кутюр'є вже не має меж. Цього року під час фіналу Кубку світу з футболу перед 80-тисячним стадіоном пройшли 300 манекенниць Сен-Лорана, які представили ретроспективу його творчості. Демонстрацію мод транслювали 170 телеканалів усього світу. А у вересні має вийти у світ сидиром про творчість того, кого японська письменниця Мішима назвала «дитиною із залізними нервами».

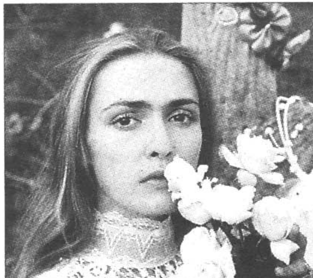

На знімках: великий кутюр'є Ів Сен-Лоран; хіба це не шедевр?

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

УЧИТЕЛЬКУ, голову осередку «Просвіти» із прикарпатського Рогатина Дарію Городецьку схвилювала замітка «Аромат для Роксолани» («ГУ», 27 червня 1998 р.). Ішлося про новий імпортний дезодорант, названий на честь відомої артистки і кіногероїні. «Шановні панове з редакції! А може, ви маєте такий вплив на пані Ольгу Сумську, що переконаєте її ступити своїми ніжками на поріг церкви Святого Духа. Думаю, і режисеру теж не завадило б побачити в натурі і Рогатин, і церкву, і річку Гнилу Липу, і, найважливіше, рогатинців. Знімаючи серіал, ніхто не побував там, де народилася Роксолана. А може, пані Ольга, підписуючи контракт, згадає про Рогатин і пам'ятник своїй героїні?..»

Рогатинці свято шанують пам'ять про Роксолану. Громада зібрала кошти на пам'ятник, що його незабаром буде встановлено на центральній площі міста, яка також носить її ім'я.

РОКСОЛАНА

В історії, міфах, ефірі, розливі...

Нащадки Роксів, не судіть мене!

Що-що, а судити ми вміємо. І якби ж то наші безапеляційні вердикти стосувалися лише опонентів з «чужої» партії, фракції чи конфесії. На «лаві підсудних» опинилася дівчина-бранка, яку взяли в полон і продали в рабство майже п'ять століть тому. Її мало не ототожнюють із тими, хто добровільно йде в ясир нині. Добровільно, бо не можуть (в епоху поінформованості!) не знати, не розуміти, що наймачі запропонують їм роботу лише в царині першої древньої професії. Сучасні фарисеї не можуть простити Роксолані того, що вона потурчилася, зреклася своєї віри, та ще й зачарувала своєю вродою і розумом султана! Зате фарисеї миряться з тим, що на тих же землях, звідки силоміць забрали у полон Роксолану, точиться пекельна «війна» між самими християнами! І брат із братом не вітається, якщо вони належать до різних конфесій. І пастирі духовні не вміють (а нерідко й не хочуть) дати цьому раду. То ж чи маємо моральне право судити Роксолану-мусульманку?

Сучасні рогатинці вважають за потрібне стіною стати на захист честі і гідності Роксолани. У Львові діє культурологічне земляцтво «Брати рогатинці», яке прилучилося до розчищення замулених джерел і до створення майбутнього пам'ятника Роксолані. Зібрали і продовжують збирати кошти. Запросили скульптора, який не просто виконав замовлення, а глибоко перейнявся ідеєю творення пам'ятника українській жінці, яка навіть у рабстві не потрапила у духовний полон і нині повертається на Батьківщину, ступаючи босими ногами на землю роксів. (У багатьох актах середньовіччя зустрічається назва Роксоланія, Роксія. Так називали західноукраїнські землі із центром у Львові. — **Авт.**). Роксолана — Настя Лісовська у трактуванні скульптора Романа Романовича й архітектора Ореста Скопа піднялася над мінаретами і пересудами...

Відомий телесеріал, на жаль, не додав поваги до образу-міфу і до історичної постаті. Під час презентації проекту в Києві Романа Романовича запитали, чому Роксолана в українському, а не в турецькому вбранні? Скульптор відповів на це іронічним запитанням: «А чому пам'ятник Кузнецову не показує нам легендарного розвідника у... німецькій формі?»

Рогатинці ображені на Ольгу Сумську — Роксолану, яка в інтерв'ю для журналу «Українська культура» заявила: «Прикро, але в Рогатині я не знайшла жодної згадки про цю фантастичну жінку — жодної!.. Ось таке шанування...» Від імені громадськості Рогатинщини, від комітету по спорудженню пам'ятника Роксолані і просвітян Дарія Городецька написала лист Ользі Сумській. У ньому йдеться про те, що саме в цьому регіоні автори фільму могли б при бажанні зачерпнути якнайбільше ідей, інформації і натхнення. Краєзнавці зібрали багатий матеріал про все, що стосується епохи Роксолани. П'єса «Роксолана» не сходить зі сцени районного Народного дому та сільських читалень «Просвіти». Місцеві газети часто друкують матеріали, художні твори, присвячені славній землячці. Її іменем названо площу, вулицю, популярну мінеральну воду, котру розливають неподалік Рогатина. Ще в минулому столітті тут було товариство «Роксолана» і навіть футбольну команду назвали її іменем. Тривалий час Роксолана — одне з найпопулярніших у Західній Україні дівочих імен.

Щоправда, не обходиться й без рекламної спекуляції іменем, кий рогатинці всіляко дають відсіч. Вони добилися перейменування ресторану «Роксолана» на «Опілля», висловили протест проти найменування горілки. Горілку таки розливають. Конусоподібна пляшка із зображенням Роксолани й короткою історичною довідкою про неї коштує 14 гривень. Її охоче купують туристи. А виробники горілки у відповідь на протест рогатинців нагадали, що й вони зробили свій внесок у рахунок спорудження пам'ятника, ще й надіслали копію платіжки.

А режисер-постановник чи то для сюжетної гостроти, чи то з інших міркувань змінив з точністю до навпаки одну із сюжетних ліній літературного першоджерела. За версією Осипа Назарука, Степан шукав, але не знайшов свою наречену. А у фільмі вона втікає до султана. Одна з наших читачок зауважила в листі до редакції не без іронії: героїню як жінку можна зрозуміти. Надто вже привабливий Анатолій Хостікоєв. Одне слово, поросла чортополохом доріженька до істинної Роксолани. Як же розчистити її, віддавши належне історії, міфам, комерції і, найважливіше, тому, що називається самоповагою. Турки, які не можуть простити Роксолані того, що вона розхитала могутню Османську імперію, все ж зберегли її гробницю. Ініціатори спорудження пам'ятника в Рогатині рахують копійки. Частину коштів надала облдержадміністрація, але їх недостатньо. Рогатинці сподіваються, що президент відомої фірми «Роксолана», який зацікавився пам'ятником, дотримає слово, а горілчано-парфумерний бізнес також виділить дещицю з продажу — оптом і вроздріб.

Зернини істини — із глибин віків

Достовірних джерел щодо прізвища — Лісовські — не виявлено та, хоч і замало інформації, все ж збереглися документи, свідчення, які дають підстави ідентифікувати полонянку з Рогатина із дружиною падишаха. Навіть тих крихт істини цілком достатньо, аби перейнятися повагою до образу і не паплюжити легенду. Якщо віками народна уява малювала образ Роксолани світлими барвами, то чи маємо ми моральне право кидати на нього тінь? Нехай це запитання залишається відкритим, а я спробувала пошукати відповідь на нього у дослідженнях видатного українського тюрколога і сходознавця Агатангела Кримського, в опублікованому п'ять років тому дослідженні доктора історичних наук професора Прикарпатського університету Володимира Грабовецького «Роксолана в історії».

Дослідники припускають, що Роксолана народилася приблизно 1505 року. Про походження попівни з Рогатина писав польський поет-історик Самуїл Твардовський, який перебував у Стамбулі й багато чув про прекрасну султаншу. На початку XVI ст. турки підкорили понад 30 держав і володарювали на величезних просторах трьох континентів — Азії, Африки і Європи. Найбільшого піднесення Османська імперія досягла за часів Сулеймана II, якого європейці називали Пишним, або Великим. Одним помахом руки володар міг стинати голови тисячам яничарів і правителів своїх васальних країн. «І ось на диво всій Європі цей величний султан «дався водити за ніс», за висловом польського посла-історика Самуїла Твардовського, «убогій дівчині» із нашого прикарпатського містечка Рогатина, яка стала першою дружиною султана всупереч старим турецьким звичаям і законам», — пише історик Володимир Грабовецький. Звичайно ж, Роксолані цього не простили, навіть приписували їй чаклунство. Це простіше, аніж визнати велику владу жіночої мудрості і вроди...

Про ординські навали сучасник писав у XVII столітті: «Ми бачили, як людей вбивали, стинали їм голови. Жорстокий ворог кидав у вогонь їх тремтячі серця, виривав легені». У телесеріалі напад нагадує пародію. Жінки з масовки (їх запросили на зйомки із села Звенигорода на Львівщині) підказували Ользі Сумській:

— Ти хоч озирнися за нареченим, бачиш його востаннє!

Італійські купці не вважали за гріх торгувати християнськими невільниками. Один невільник коштував у середньому до 50 дукатів, але дівчат продавали за 87 і значно більше. То були великі гроші. (За нинішніх бранок, які йдуть в ясир добровільно, стільки не пропонують). Тих, у кому вгадували гармонію тіла і духу, навчали і продавали на вагу золота. Напевне серед них були дівчата не гірші від Роксолани. А може, Господь послав їй це випробування, аби вона «відігралася» за понівечені долі інших бранок? І чи була це «зрада», якщо взяти до уваги те, що султанша стала найпершою порадницею Сулеймана і таки прислужилася землі, яка її породила. Польський хроніст зафіксував, що султан наказував татарській орді не чинити напади на землі польської держави, турецькі посли бували у польського короля, складали від султана дари і вели переговори. 1538 року Сулейман II через своїх послів запрошував польському королеві прибути на свято у його столицю Стамбул.

«Вважаємо, що у цьому значну роль могла відіграти Роксолана, тим більше, що вона й сама писала листи до польського короля», — читаю у Володимира Грабовецького. Роксолана радить королеві звертатися з клопотанням до султана через неї: «Я буду цим цікавитися і буду говорити десять разів більше для добра і в користь вашої величності». Яке джерело такої приязні? Чи не турбота про рідні землі, що перебували тоді під пануванням Польщі? Агатангел Кримський, аналізуючи різні історичні джерела, робить висновок про великий політичний вплив Роксолани.

Промовистою ілюстрацією такого впливу є доля українського князя Дмитра Вишневецького, засновника Запорізької Січі на Хортиці. Об'єднавши розрізнені козацькі загони, він посилено атакував турецькі фортеці, чим гнівив Сулеймана. І ось 1553 року його приймають у Стамбульському палаці, де він домовляється про припинення набігів кримської орди на українські землі. У цьому йому могла посприяти Роксолана, яка впливала на життя Османської імперії понад 30 років.

Усе перемагає любов?

«Вона гідна того, щоб пам'ять нашла і наступних поколінь збереглася про неї в історії, а в Рогатині, на її батьківщині, красувався пам'ятник», — пише Володимир Грабовецький. Він ішов до Роксолани кілька десятиліть і присвятив своє дослідження світлій пам'яті матері, від якої вперше почув про Роксолану.

Якось я розпитувала у приятельки-мусульманки, викладача літератури Львівського коледжу мистецтв Галії Кулькової: чи не принижують її, цілком світську жінку, мусульманські традиції? А вона у відповідь процитувала Коран, який вивчає дуже уважно і читає арабською мовою. Є там такі рядки: «Найбільше щастя, яке Аллах може послати чоловікові, то добра жінка». Вочевидь, так думав і Сулейман. Я провела невелике тестування серед знайомих чоловіків і зауважила, що сильна половина ставиться до Роксолани дещо... ревниво. Залюбки проголошуючи третій тост за любов і за жінок, вони все ж з іронією сприймають історію великої любові і суто жіночі чесноти Роксолани. Крий Боже, аби в цей міф повірили жінки! Чого доброго, захочеться їм більшого впливу — у парламенті, уряді, державі. Нехай ліпше вирушають на турецькі базари. А ми вип'ємо за їхнє здоров'я горілочки «Роксолана».

Будьмо!

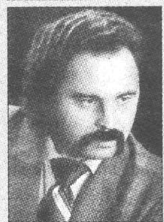
Рогатин Івано-Франківської області.

На знімках: артистка Ольга Сумська; саме такою невдовзі повернеться Роксолана в рідний Рогатин.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Дмитро Кешеля — власник античних пам'ятників і автор талановитих книг

Постаті

ХОЧ БИ що хто казав, але «Дон Кіхот» Сервантеса народжений роздратуванням письменника — своєрідним протестом проти популярних в його часи новолицарських романів. Сервантес мав на меті дошкульно висміяти псевдохудожні історії, автори яких вважали себе літературними класиками. Оскільки пародію написав геній, то на світ з'явився безсмертний образ мандрівного романтика.

Чомусь саме цей приклад спав на думку, коли я детальніше, ніж це було раніше, знайомився з творчим доробком цікавого літератора Дмитра Кешелі.

Інтелектуальне відчуття батьківщини

Дмитро Кешеля — сорокасемирічний прозаїк (вік Тараса Шевченка й Василя Стуса) з Ужгорода. Автор книг «Дерево зеленого дощу», «Колиска сонця», «А земля таки крутиться», «Пора грибної печалі», «Госундрагоші» та кількох п'єс, спектаклі за якими з успіхом йдуть на сцені місцевого театру і за кордоном.

Серед сучасних українських письменників Дмитро Кешеля відомий своєю оригінальною творчою манерою й відверто демонстративною увагою насамперед до життя батьківського краю. Його повість «Прирічанські характери» — це розкішна галерея карпатських характерів, створена митцем, в словесній палітрі якого давно стали визначальними гумор та іронія (остання риса, зауважимо, притаманна людям високоінтелектуальним).

«Питають, скажімо, в дорозі прирічанця:

— Звідкіль будете, чоловіче добрий?

— З Прирічного.

— Щось не чував про таке село.

— Це зразу біля гори Мелані, — відповідає недбало прирічанець з таким виглядом, ніби Прирічне знаходилось щонайменше біля підніжжя Кіліманджаро. Якщо новий знайомий і тут не виявить знання географії рідної країни, прирічанець загалом перестане з ним спілкуватися. Для нього він — людина, яка більше свого носа і вух нічого не тямить».

— Мої оповідання та повісті перекладали на інші мови, зокрема, чеську, угорську, словацьку, російську, — розповідає Дмитро Кешеля, — здавалося б, після цього я повинен був би якось піднятися над своїми темами, якщо можна так сказати, мав би «розширити» видноколи бачення світу. Але все залишається в мені, як і раніше. Я навіть став ще прискіпливіше вдивлятися в життя села, де вперше побачив сонце.

Дмитро Кешеля взагалі-то живе в Ужгороді. Він — професіональний журналіст, прив'язаний до своєї редакції. Але душею завжди в своєму селі, що має як для нас звичайну назву — Клячаново. А для письменника ця назва звучить музикою.

Ще за радянських часів збірка оповідань Дмитра Кешелі «Дерево зеленого дощу» була відзначена московським видавництвом «Молодая гвардия» як краща книжка молодого прозаїка. «Ви відкрили нам людей карпатського краю, — захоплено вітали з успіхом українського прозаїка москвичі. — До цього нам ваші земляки бачились трошки сумними й усамітненими. А виявляється насправді вони життєрадісні й відкриті для світу».

Слухаючи пристрасні розповіді Дмитра Кешелі про його батьківщину («Он там гора Ловачка, там — Лавоцькі гори, тут ось протікає Кривуліна — притока Латориці...»), розумієш звідки б'ють джерела його мистецьких задумів, адже він навіки зв'язаний із землею свого роду потужним почуттям причетності до всього, що тут відбувається.

І виросла Римська стіна

Без неї — талановитої імітації античного пам'ятника — заміський будинок Дмитра Кешелі не був би таким оригінальним. Але ця кам'яна споруда (не паркан, як може хтось подумав, а щось схоже на муровану долоню, що підтримує щоку гори) виконує не лише декоративну функцію. Складається враження, що нова садиба стояла на цьому місці споконвіку, що в домі присутній дух Кешелиних пращурів... Вона — символ зв'язків письменника з світом. За нею — земля, люди і все суще нині. А перед нею — наш письменник, його фантастичний світ і його герої. Один з найпомітніших серед них з дитинства впевнений: «Я не відаю, ким буду... Але ким би не став — пастухом, хліборобом, простим робочим або великим чоловіком — все робитиму, аби по мені залишилося добро і на землі, і в серцях людських».

Тому й згадався Сервантес з його Дон Кіхотом.

Дмитро Кешеля, ігноруючи модерні впливи часу, рішуче протиставляє своїх героїв і свої книги нинішній псевдолітературі, де панує культ негативу й песимізму.

Навіть у ці нелегкі в економічному плані роки його земляки, «поселені» в оповідання та повісті, не втратили іронії й почуття гумору.

«Добрий день і Слава Йсу, пане-товаришу Президенте! Пише вам бачі Савкулин із Закарпаття. У перших строках сього письма хочу Вам подякувати за те, що із своїм приходом до власти гратулюєте нам із бабою довге-предовге життя. ... прийшли Ви до власти, а з Вами — і великі гроші. ... Коли я вже дописав сесе пісьмо, то почув'им по радійови, що наші з бабою гроші на зберкнижках виростуть ще раз настілки. Ой, то мудро! Бо ті гроші, що нам прийшли за ніщо плюнути, підуть на приватизацію. О, се є великий подарок від Бога і Вас! Я зараз собі підрахував, що за ті дурні гроші зможу приватизувати фляшку кріпака і пачку цігаретлів».

«Листи до пана-товариша Президента» (кіно у двох серіях).

Фантазія – сестра мистецтва і найяскравіший вияв його

Отже, відкинувши руйнуючі впливи нашого сумного часу, а може, протестуючи проти нього чи шукаючи своє місце, Дмитро Кешеля остаточно залишив «світові» проблеми й по-новому побачив життя, яке його оточує.

Зрозуміло, що у нього завжди була можливість сховати своє творче обличчя під маскою екзотики. Скільки ми прочитали вже творів, в яких обов'язково діяли вуйки, грали трембіти, раділи полонини... А що було в душах тих вуйків, нікому не ставало відомим. Автор «Прирічанських характерів» пішов власним шляхом, шукаючи духовні вияви присутності у цьому світі своїх оригінальних земляків.

Допомагала письменникові лише його творча фантазія. Володіє він нею досконало. Навіть розповідаючи нам про тогорічний урожай винограду, так перебільшував його кількість та якість, що виходило: не виноград збирав, а, принаймні, яблука чи груші, а то й кавуни з гілок.

Отже, духовна втеча з міста стала для письменника порятунком. Його «Прирічанські характери, або Життєпис аборигенів безсмертного села» знайшли продовження (на значно вищому мистецькому рівні) у «Листах до пана-товариша Президента» — іронічній реакції карпатців на сучасне українське життя.

***

Отак і живе й творить сьогодні під своєю античною стіною в оточенні вдячних земляків мудрий прозаїк Дмитро Кешеля.

Хай щастить йому!

Ужгород.

Наталія МАРТИНЮК, студентка

Ікони розповідають...

Музеї

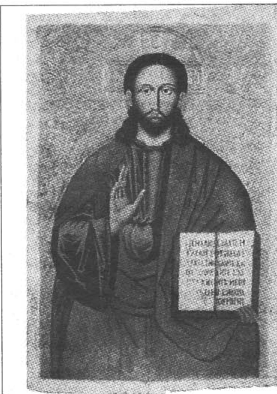
Музей Волинської ікони у Луцьку ще молодий, але зберігає пам'ятки нашої минувшини — дорогоцінні ікони, які становлять нашу історію, виплекані вірою й оплакані часом.

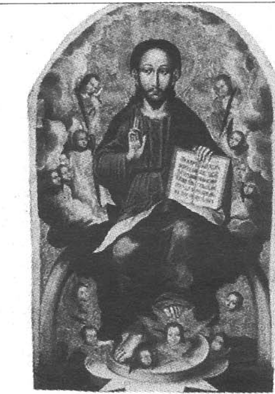
Збірка Волинського іконопису налічує понад 500 ікон. Вона почала створюватися вже з перших років існування музею з поодиноких експонатів. Але визначальну роль у її формуванні відіграли систематичні експедиції музейних працівників протягом 1981-1997 років, під час яких було знайдено сотні цінних мистецьких пам'яток. Першим керівником цих досліджень був видатний український мистецтвознавець Павло Жолтовський (1904-1986).

Ікона — один із найбагатших скарбів символіки християнства. Самою своєю живою присутністю і своєю формою, змістом та стилем вона свідчить про перевтілення людського життя. І коли директор музею Анатолій Силюк розповідав історію тієї чи іншої ікони, я вдивлялась у зображення святих і мимоволі змінювалась у світлі святої любові, маючи можливість усвідомити роль усього сотвореного з погляду вічності.

Український іконопис своїм корінням сягає візантійської традиції, зберігаючи усталені іконографічні типи сюжетів та композицій, техніку і пов'язану з нею термінологію. Водночас, здобувши в Україні родючий грунт, мистецтво іконопису розвивалося власним шляхом, набуваючи національних рис та індивідуалізуючись у творах українських митців.

Характер збірки музею Волинської ікони визнаний фондом пам'яток іконопису, збережених і виявлених на території сучасної Волинської області. На жаль, ранніх творів тут уціліло дуже мало — відомі лише поодинокі знахідки, які нині зберігаються поза межами краю. До них першочергово належить широко відома ікона Богородиці Одигітрії з Покровської церкви в Луцьку, яка сьогодні

зберігається в Києві, у Національному художньому музеї України.

Найдавніша пам'ятка в експозиції музею — монументальна ікона першої половини XVII століття «Спас у славі». Подібний тип зображення Христа поширився в українському мистецтві щонайпізніше на межі XIV — XV століть. Луцька ікона відображає ранній етап розвитку народної образотворчої культури, коли вона виходила з традицій професійного мистецтва і особливо на ранній стадії розвитку наслідувала їх.

Становлення нової мистецької системи у малярстві Волині припадає на XVII століття. Найбільш ранньою іконою цієї доби є «Розп'яття» з Миколаївської церкви села Боровичі. Ікона ще продовжує традиції попередньої епохи, проте її художні засоби виразно демонструють відхід від основних принципів малярства XVI століття. Це відображається в особливостях образної характеристики, трактуванні постатей та елементів архітектурного тла.

Разючий контраст становить шедевр початку XVII століття невідомого походження «Моління», в якому домінує велична постать тронного Христа. На цій іконі Христос уперше зображений як Великий Архієрей, а Богородиця — коронованою.

Найвищий рівень професійного малярства Волині першої половини XVII століття засвідчує «Христос Вседержитель» з намісного ярусу іконостасу Іллінської церкви в Камені—Каширському. Він належить до групи найраніших у спадщині українського малярства намісних поясних ікон Спаса, поява яких загалом припадає на XVI століття. Утвердження варіанта іконостаса з намісною іконою поясного Спаса в українському мистецтві відбулося лише на зламі XVI — XVII століть.

Волинська ікона другої половини XVII століття в музейній експозиції представлена кількома пам'ятками, які належать до малярської класики Волині. Найперше — це один із досить пізніх зразків композицій житійного типу «Свята Варвара з житієм» із церкви святого Миколи у Колмові, потім — ікона «Моління» з Троїцької церкви с. Рудки-Козинської.

Для розвитку Волинського іконопису XVII століття характерне більш органічне поєднання кольорів. Це століття представлене іконами «Святий Стефан» невідомого походження, «Архангел Михаїл» з церкви святого Юрія с. Піски під Берестечком, «Коронування Богородиці» з церкви святого Луки у Городні.

Колекція музею Волинської ікони, осередок якої складають окремі пам'ятки XVI століття і переважно XVII — першої половини XVIII століття, переконливо засвідчує, що Волинь у цей час переживала культурне піднесення. Експозиція дає досить повне уявлення про основні напрями та особливості розвитку іконопису Волині. Виставка не просто вперше знайомить із значною частиною раніше не відомої української культурної спадщини. Зібрані воєдино, ікони фактично відкривають і не лише для широкого глядача, а й для фахівців одну з найяскравіших сторінок мистецької культури українських земель.

Луцьк.

Лариса КРУПІНА, «Голос України»

ВИЙТИ ЗАМІЖ ЗА... ВБИВЦЮ

Один з них покараний за вбивство, другий – за бандитизм. Та люблячe жіноче серце на це не зважає

СЕРЕД відвідувачів, які чекали на побачення з ув'язненими, ці жінки майже нічим не виділялися. Хіба що одна з них була одягнена надто гарно для цих місць. Нарешті масивні залізні двері відчинилися і жінки якось похапцем прослизнули всередину, наче боялися, що хтось їх помітить. Цього дня — кожну третю середу місяця — у колонії посиленого режиму № 80 міста Кривого Рогу відбувалася церемонія укладання шлюбів.

У помешкання — маленьку службову кімнатку з сірою казенною обстановкою — женихи й наречені заходили, наче до кабінету стоматолога. Чоловіки соромилися своїх невипрасуваних цивільних костюмів, які висіли ганчірками на їхніх схудлих плечах. Жінки ніяковіли під поглядами конвоїрів та журналістів. Помітивши фотокамеру, затуляли обличчя рукою. Та й цілувалися, згідно з церемонією, квапно, бажаючи, щоб усе швидше скінчилося. Напевне, їх душа не могла змиритися з тим, що заповітне «так...» доводилося говорити під склепіннями в'язниці. Без фати й обручок (у більшості просто не було на них коштів), без пляшки шампанського і бадьорих звуків маршу Мендельсона... Що ж штовхало бідолах на цей крок?

На думку заступника начальника колонії Олександра Бухановського, є кілька причин, які примушують жінок пов'язувати свою долю з «асоціальним елементом».

Передусім — кохання. З цієї причини одружуються люди, які знали одне одного до в'язниці, але з весіллям не квапилися. Щойно бойфренд потрапляв за грати, дівчина раптом усвідомлювала, що саме цього хлопця вона шукала все життя. На нерішучу пропозицію коханого одружитися (який раніше про це, можливо, і не думав) вона відповідала палкою згодою. Вчинок не дуже типовий для нашого меркантильного часу, але цілком у дусі слов'янських традицій, коли за чоловіком хоч на каторгу в Сибір.

До другої категорії наречених потрапляють жінки, які прагнуть будь-що отримати статус заміжніх. Це і матері-одиначки, і вдови, змучені самотнім безрадісним життям, і «сірі мишки», котрі не мають попиту на шлюбному ринку. Вони не афішують свого непрестижного заміжжя. І примудряються приховати «походження» нареченого навіть від батьків! Тихенько діждавшись закінчення терміну ув'язнення, вимивши й відгодувавши чоловіка, вони лише тоді пред'являють його подругам і знайомим як доказ своєї жіночої спроможності. На жаль, «доказ» не завжди може оцінити милосердя і доброту своєї половини. І часом благодійниця виявляється пограбованою й викинутою на вулицю з власного ж житла.

Та бувають і щасливі винятки, коли вдячний чоловік викладається «на всі сто», аби не втратити жінку, яка прийняла його до себе, незважаючи на його минуле.

Окремо серед наречених стоять шукачки пригод. Зазвичай це легковажні дівиці, для яких весілля у в'язниці не що інше, як весела розвага, романтична пригода. Вони з легкістю беруть шлюб з ув'язненим, зі сміхом потім переповідаючи його подробиці в теплій жіночій компанії. З легкістю його розривають і шукають іншого чоловіка-«зека». З кандидатурами проблем немає: газети знайомств рясніють оголошеннями ув'язнених.

Служителі колонії зазначають, що раніше наречені мали вищий соціальний статус. Одного разу навіть секретар обкому комсомолу тут заміж виходила. А тепер немає такого напливу інтелігенток, бажаючих урятувати чужу пропащу душу. Зате з'явилися «наречені» іншого плану — з розряду дівчаток за викликом.

Зовнішньо все ніби пристойно. Вродлива, дорого вдягнена жінка — як екзотична пташка серед сестер по нещастю — виходить заміж за «крутого» ув'язненого. Протягом кількох років на побачення її відвозить і привозить розкішне авто. Скільки платять їй за роки фіктивного шлюбу, чи має вона право на особисте життя поза тюремними стінами — ніхто не знає.

Але незалежно від того, кого бере у супутниці життя засуджений, важливе одне. Чоловік отримує свою порцію жіночої турботи і ласки, що гартує його психіку під ударами тюремної дійсності.

Практика показує: «дах» їде частіше у тих, хто роками не бачив жінок, не чув жодного теплого слова (є тут і такі, у кого в цілому світі ані душі). Крім того, в одруженого, якщо він нормально працює і ні в чому підозрілому не помічений, є шанс звільнитися достроково. Чи треба говорити про те, що ув'язнений усіма мислимими й немислимими способами намагається знайти собі дружину?

***

На «медовий місяць» тюремна адміністрація відпускає до трьох діб. Подружжю відводять кімнату для побачень —з обшарпаними стінами, старими облізлими меблями. Та молодятам не до краси. Вони намагаються якомога раціональніше використати ці дні.

Дружини товчуться на загальній кухні. Чоловіки насолоджуються свободою в окремій кімнаті, адже це єдина можливість усамітнитися від сотень очей однокамерників. Із журналістами розмовляти ніхто не бажає. Кому треба згадувати у такий день свої гріхи, та ще й такі тяжкі? Адже в цій колонії — засуджені за вбивства, згвалтування, пограбування.

І все-таки я наважилася зайти в одну з таких кімнат. Не без остраху стати свідком любовної сцени. Однак побачила картину, від якої стислося серце. Біля вщерть заставленого наїдками столу дистрофічної статури чоловік жадібно сьорбав сметану з великої кружки. Його дружина, підперши щоку рукою, жалісливо дивилася на нього.

Ми потихеньку розговорилися. Першого чоловіка-інваліда вона поховала. Дев'ять років доглядала за ним, безпомічним. А це другий. Він такий тихий, добрий, мухи не скривдить.

— А ви пам'ятаєте, як лагідно він вас називав? — запитала я.

— Як, Петю, як?

Чоловік розгублено мовчав.

— Ти ж називав мене зайчиком, пам'ятаєш? — підказувала дружина.

— Так, зайчиком і Машенькою, — зраділо відгукнувся він, і обоє усміхнулися, очевидно, пригадавши ще ті, до в'язниці, часи.

— А за що він сидить? — перейшла я на слизьку тему.

— За вбивство, — відповіла, ледь повагавшись, вона. — Десять років дали, другий рік сидить. Шкода мені його. Рідних у нього немає, хто йому зайвий раз пиріжка привезе?

— Мене до такого привчила, — розвивала Маша тему далі. — Якщо тобі даний Богом один чоловік, то ти і повинна його триматися. Першого, хворого, не кинула. І цього не кину. Він мій. І мені більше нічого не треба...

Дніпропетровська область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Спорт

І рушник на дорогу

СЬОГОДНІ національна збірна України з футболу матчем проти росіян розпочинає виступи у відбірковому турнірі Євро-2000.

І в нас, і у них цій події надається велике значення. І хоч лунають окремі голоси, мовляв, не вплутуйте у футбол політику, але тут нічого не вдієш: спорт давно вже став інструментом політики. І не нам відміняти це. Не секрет, що вся Україна мріє про перемогу хлопців у синьо-жовтій формі і вболіватиме за них усім серцем.

Позавчора збірна України провела своє вечірнє тренування на полі НСК «Олімпійський». А після цього заняття її старший тренер Йожеф Сабо піднявся до прес-центру і протягом півгодини розмовляв з українськими і невеликою групою російських журналістів. Пропоную вашій увазі цю бесіду.

— Чи маєте якісь проблеми в ці останні перед зустріччю дні?

— Усе нормально. Навіть Лужний і Ващук, які зазнали травм у Празі, працюють в основній групі. Трохи болить коліно в Єзерського. Але ви бачили, як він «орав» на занятті. От лише київського армійця Цихмейструка немає в складі. Він запізнився на збір на добу. З ним я не з'ясовував обставини порушення. Це компетенція ФФУ. Нехай вона і клуб ЦСКА ведуть розмову на цю тему.

— Улітку 1975 року Валерій Лобановський — тодішній тренер збірної СРСР — на товариський матч у Лужниках проти Італії виставив усіх київських динамівців. І вони виграли 1:0. То, либонь, й ви вчините так само?

— Можливо. Але вийдуть на поле проти росіян тільки найліпше підготовлені функціонально і психологічно. До речі, і капітан команди стане відомий лише перед виходом на поле стадіону.

— Не боїтесь, що гравці можуть, так би мовити, перегоріти?

— Ні. Більшість у нашій команді — динамівці, які успішно виступають у Лізі чемпіонів. Та й решта — з інших клубів — психологічно стійкі.

— А може таке статися, що хтось відмовиться вийти на гру?

— З подібною ситуацією у своїй тренерській практиці я ще не зустрічався ніколи. Нині всі наші гравці рвуться в бій. Щодня ми ведемо/персональні бесіди з кожним футболістом. Звісно, всі вони хвилюються. І це нормально. Але після передматчевої розминки треба забути про емоції.

— А самі ви як?

— Я спокійний поки що. Подивимося, що буде 5 вересня. Взагалі я людина емоційна, запальна...

— Цікаво, а ваші підопічні в ці дні читають пресу, дивляться телебачення?

— Авжеж. І наші, і російські.

— Чи достатньо у вас інформації про суперника?

— Гадаю, так. І ми про них знаємо майже все, і вони про нас так само. Інформацію в кишені не сховаєш.

— Поєдинок з російськими футболістами охрестили «матчем сторіччя». Як ви оцінюєте його особисто?

— Він просто перший у низці відбіркових. Усього їх десять. А хіба не треба прагнути виграти у Франції, Андорри, Вірменії, Ісландії? Всі матчі однаково важливі. І жодний із них я не виокремлюю.

— Збірна України чудово зіграла товариський поєдинок проти команди Грузії під акомпанемент зливи. Яку погоду хотіли б у зустрічі з Росією?

— Байдуже. А втім, таку, яка б сприяла нашому успіху...

Віце-президент ФФУ Володимир Лашкул повідомив, що на ранок четверга в резерві залишалося 4150 нереалізованих квитків. Отже, немає сумніву, що всі 83 200 місць на НСК «Олімпійський» будуть зайняті. Стосовно російських уболівальників, то тут, з'ясувалося, що з великої хмари впало аж кілька краплин. Офіційно прибувають лише 600 чоловік.

Про роботу журналістів поінформував голова комітету ФФУ у зв'язках із пресою Валерій Никоненко. Акредитовано 188 репортерів, які пишуть, і 132 фотокореспонденти і телеоператора. Конкретно з Росії прибув 51 журналіст.

Отже, до цієї події, яка тримає нас і в напрузі, і в передчутті грандіозного спортивного дійства, залишається обмаль часу. Побажаємо нашим козакам-футболістам щасливої гри. Нехай рушник щасливої долі стелиться перед ними!

На знімку: старший тренер збірної України Йожеф Сабо.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Житнику – подяка, іншим – квартири

Хокей У приміщенні Київської міської держадміністрації під головуванням Олександра Омельченка відбулося засідання президії Федерації хокею України. Обговорювалися серйозні питання. Зокрема, про підготовку національної збірної до кваліфікаційного турніру за путівки до еліти світового хокею, що через півтора місяця пройде у Словенії.

До речі, наша головна команда дістане солідне поповнення. Переїхав зі США до Європи захисник Олександр Годинюк, який виступатиме за один із швейцарських клубів. У тій країні грає також і нападаючий Ігор Чибирєв. Обидва збираються до Словенії постояти за синьо-жовті кольори.

Говорили й про юніорів, які наприкінці року візьмуть участь у чемпіонаті світу в Угорщині, про чемпіонат СЄХЛ, який стартує сьогодні, про підготовку «Сокола» до Кубка Європи.

А потім Олександр Омельченко вручив чудовому українському хокеїсту, олімпійському чемпіонові, одному з найкращих захисників НХЛ Олексієві Житнику вищу нагороду столиці — «Подяку» і нагрудний знак. Чемпіонат Національної хокейної ліги стартує ще не скоро. Тому Олексій готується до сезону разом із «Соколом». І прибув він додому не з порожніми руками. Спеціально для «Сокола» привіз 30 повних комплектів хокейної форми (захисну амуніцію, шоломи, ковзани, рукавиці).

Міський голова і президент ФХУ вручив також ордери на однокімнатні квартири (40 кв. метрів кожна) молодим форвардам «Сокола» Дмитрові Марковському та Олександрові Зіневичу.

В. Б.

На знімку: Олексій Житник.

***

Баскетбол. У Києві завершився фінальний турнір розіграшу Кубка країни. У вирішальному поєдинку «ЦСКА-РІКО» (Київ), який очолює новий головний тренер Андрій Підковиров, легко розібрався з командою СК «Миколаїв» — 71:47 (38:24).

Арбітражний суд Сумської області (244000, Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справи про банкрутство:

№ 2706-10/127, малого підприємства «Будівельник», Сумська обл., Сумський р-н, смт Хотінь, вул. Лісна, 20, р/р 2600120021600 в Сумському відділенні АК АПБ Україна, МФО 337245;

№ 314-9/55, дочірнього підприємства завод будівельних матеріалів «Яструбине-СБТС», Сумська обл., Сумський р-н, с. Яструбине, р/р 2600130170027 в Сумському відділенні Промінвестбанку, МФО 337278;

№ 1366-11/141, приватної виробничо-торгобельної фірми «Факел», Сумська обл., Сумський р-н, с. Басівка, вул. Снагощенка, 41а, р/р 26003200247001 в Сумському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 337245.

Відкрите акціонерне товариство
«Автотранспортне підприємство 1011»

Повідомляє, що загальні збори акціонерів ВАТ «Автотранспортне підприємство 1011» відбудуться 17 листопада 1998 р. о 12-й годині за адресою: Київська область, Броварський р-н, с. Требухів, вул. Броварська, 1, актовий зал ВАТ «АТП-1011»

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про результати роботи за 1997 р.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження нової редакції статуту.
4. Затвердження нормативних документів.
5. Вибори голови правління.
6. Вибори членів правління.
7. Вибори ревізійної комісії.
8. Вибори спостережної ради.
9. Затвердження договору з незалежним реєстратором.

Початок реєстрації учасників зборів 17 листопада з 8.00 до 11.00.

При собі мати:
— паспорт;
— виписку з реєстру.

Телефон для довідок: (294) 21-2-18.

1. Арбітражний суд Тернопільської області (282001, м. Тернопіль, вул. кн. Острозького, 14а) порушив справу №-72Б/3 про банкрутство магазину № 5 «Шляховик» (282001, Тернопільська область, смт Березовиця, вул. Енергетична, 13, р/р 480603 в Дирекції АК Укрсоцбанку м. Тернополя, МФО 338017, код ЗКПО 14044679.

2. Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу №-2/894 про банкрутство Науково-комерційної фірми «Відо-тур» (м. Львів, вул. Городоцька, 57/4) р/р 1468345 у Львівській філії Києво-Печерського АКБ, МФО 325246, код ЗКПО 19174257.

До уваги акціонерів
ЗАТ «Київська фасувально-картонажна фабрика»

Загальні збори акціонерів відбудуться 21 жовтня 1998 року о 15-й годині за адресою: 252151, м. Київ-151, вул. Волинська, 40.

Порядок денний — поштою.

Телефон для довідок: (044) 245-99-56.

Правління.

Правление акционерного общества закрытого типа
«Старобельский завод железобетонных изделий»
***сообщает* о проведении общего собрания акционеров, которое состоится**
30 октября 1998 г. в 12.00 в актовом зале по адресу: Луганская область, г. Старобельск, ул. Южная, 1.

Повестка дня:

1. Отчет правления о работе предприятия за 1997 г. и задачи на 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. О внесении изменений и дополнений в устав.
4. Выборы органов управления.
5. Разное.

Начало регистрации: 30 октября 1998 г. в 10.00.

Правление
АОЗТ «Старобельский завод ЖБИ».

Волинський санаторій «Лісова пісня»

запрошує на лікування з 1 жовтня 1998 року по 31 квітня 1999 року всіх бажаючих. Ціни путівок: на 21 день — 300 гривень, на 12 днів — 170 гривень. Ціни у кімнатах «люкс»: на 21 день — 500 гривень, на 12 днів — 285 гривень.

За довідками звертатися **за телефоном: 2-32-40, т/факс: 2-34-67.**

Адреса санаторію: Волинська обл., Шацький район, с. Гаївка, санаторій «Лісова пісня».

Арбітражний суд Київської області (м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 133/10б-98 про банкрутство Колективного сільськогосподарського підприємства агрофірми «Київської», 255720, смт Буча Києво-Святошинського району Київської області, вул. Києво-Мироцька, 106. Р/р 260003 у АППБ «Аваль», МФО 321961, код ЗКПО 00448700».

До відома акціонерів ВАТ «Шепетівський цукровий комбінат»

Правління **ВАТ «Шепетівський цукровий комбінат»** *повідомляє,* що проведення річних загальних зборів за 1997 рік переноситься на 20 жовтня 1998 року.

Порядок денний опублікований в газеті «Голос України» № 157 від 18 серпня 1998 року.

Правління
ВАТ «Шепетівський цукровий комбінат».

1. Арбітражний суд Тернопільської області (282001, м. Тернопіль, вул. кн. Осторозького, 14а) порушив справу № 94Б/4 про банкрутство кооперативу «Універсал» (283640, Тернопільська обл., Борщівський р-н, смт Скала Подільська, вул. 9 Травня, 6) р/р 461101 в ФКБ «Вікторія» с. Вовківці, МФО 338277, код ЗКПО 21143399.

2. Арбітражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справи:

№ 2/897 про банкрутство ТзОВ «Дари Прикарпаття» (292530, Львівська область, м. Городок, вул. Майдан Гайдамаків, 18) р/р 1467708 в АК АПБ «Україна» м. Городок, МФО 325053, ЗКПО 22345538;

№ 2/893 про банкрутство ТзОВ «Рута» (290069, м. Львів, вул. Шевченка, 350а) р/р 467629 в Промисловому від. ПІБ м. Львова, МФО 325666, ЗКПО 13839514.

3. Арбітражний суд Луганської області (348000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) порушив справу № 05/208-11/162б про банкрутство Райспоживспілки (349850, Луганська область, м. Кремінне, вул. Кірова, 94) р/р 000460601 в АПБ «Україна» м. Кремінне, МФО 304313,

4. Арбітражний суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18а) порушив справу № 6-165-Б про банкрутство ПФ «ФСБ» (325000, м. Херсон, пр-т Текстильників, 7/21, р/р 644317 у ХФ АКБ «Юнекс» м. Херсона, МФО 352769, ЗКПО 21292573.

Абитражный суд Луганской области (348000, г. Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбудил дела о банкротстве:

1. Государственного открытого акционерного общества шахты «Лутугинская» — дочернего предприятия государственной холдинговой компании «Луганскуголь» (349000, Луганская область, гор. Лутугино, т/с 2600130135004 в Лутугинском отд. АКБ «Проминвестбанк», 349060, Луганская область, г. Лутугино, ул. Гагарина, 18, МФО 304494); дело № 12/122б от 11.08.98.

2. Государственного открытого акционерного общества шахты «Ленинка» — дочернего предприятия государственной холдинговой компании «Луганскуголь» (349000, Луганская область, Лутугинский район, с. Ореховка, т/с 2600330135006 в Лутугинском отделении АКБ «Проминвестбанк», 349060, Луганская область, г. Лутугино, ул. Гагарина, 18, МФО 304494); дело № 12/124б от 11.08.98.

Требования кредиторов и обращения санаторов принимаются судом в течение месяца со дня настоящей публикации.

Арбитражный суд Днепропетровской области возбудил дело № Б18-33/98 г. о признании банкротом общества с ограниченной ответственностью «Медок», расположенного по адресу: 320000, г. Днепропетровск, ул. Миронова, 13, расчетный счет 26003100637001 в областной дирекции АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305017, код ОКПО 13461300.

Кредиторам, а также возможным санаторам направить заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок со дня опубликования данного объявления по адресу: 320600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1-а, Арбитражный суд Днепропетровской области.

Арбитражным судом Херсонской области по заявлению Херсонской областной дирекции АКБ «Укрсоцбанк» возбуждено дело № 50/6-Б о банкротстве Каланчакской межрайбазы Херсонского облкооплесхоззага (Херсонская область, пос. Мирный, ул. Привокзальная,7, расчетный счет 2600910101З050, МФО 352736, код 01770326 в ХФ АБ «Укоспилка» гор. Херсона).

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 325000, гор. Херсон, ул. Горького, 18, Арбитражный суд Херсонской области.

Арбітражний суд Волинської області (263000, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30) порушив справу № 1/90-018б про банкрутство Центру побуту і торгівлі «Обрій». Юридична адреса: 264410, вул. Варшавська, 1; р/р 26006301002 у Ковельському відділенні Державного спеціалізованого комерційного Ощадбанку України, ідентифікаційний код 13363649, МФО 303945.

Претензії кредиторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 4330/2б о признании банкротом Оптово-торговой базы Тарутинского Райпотребсоюза, пгт Березино Одесской области, код ОКПО 01779847, р/с 2600701018 в ТФ КБ «Черноморский банк развития и реконструкции», МФО 328715.

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются арбитражным судом в течение месяца со дня опубликования объявления.

До уваги акціонерів!

Акціонерний комерційний банк **«МТ-Банк»** *повідомляє,* що загальні збори акціонерів відбудуться 23 жовтня 1998 року о 10-й годині у приміщенні підприємства Придніпровських магістральних нафтопроводів за адресою: Полтавська область, м. Кременчук, вул. Перемоги, 32/5.

Порядок денний:

1. Збільшення статутного фонду.
2. Різне.

Телефон: (05366) 2-00-18.

Арбітражний суд Миколаївської області (327000, м. Миколаїв, пл. Леніна, 1) порушив справу № 1329/4 від 28.07.1998 року про визнання банкрутом ВАТ «Братська Агропромтехніка» смт Братськ Миколаївської області, р/р 26008200103001 в АПБ «Україна» смт Братськ, МФО 329510, код 03753697.

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Донецької області (340105, м. Донецьк, бул. Пушкіна, 34) порушив справу № 16-10б про визнання банкрутом КСП ім. маршала Москаленка, с. Гришино Красноармійського району Донецької області, р/р 26007200079001 АПБ «Україна» м. Красноармійськ Донецької області, МФО 334152, код 00695255.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області (260000, м. Хмельницький, пл. Незалежності, 1) порушив справу № 7/219-Б від 20.08.1998 року про визнання банкрутом АТ «Сільгосптехніка» м. Староконстянтинів Хмельницької області, р/р 26003200016001 в АК АПБ «Україна» м. Староконстянтинів, МФО 315201, ЗКПО 001803.

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Київської області (252033, м. Київ-33, вул. Жилянська, 58-б) порушив справу № 182/12б —98 від 03.08.98 року про визнання банкрутом радгоспу «Бучанський» (смт Гостомель Києво-Святошинського району Київської області) р/р 000406614 у Києво-Святошинському відділенні РАК АПБ «Україна», МФО 321541.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості

Закрите акціонерне товариство **«ЗДВИЖ-8008»** звернулось до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території України.

Поштова адреса: 252032, м. Київ, вул. Жилянська, 110, к.45.

Телефон: 221-17-35
Факс: 220-06-94.

Арбітражний суд Одеської області порушив справу № 4232/2б від 31.07.1998 р. про банкрутство СП «Восход», юридична адреса: 270009, Одеса, вул. Тіниста, 11, р/р 260050163210 у відділенні Укрексімбанку Одеси, МФО 328618, код 14295252.

Кредиторам, а також можливим санаторам заяви з майновими вимогами до боржника подавати до Одеського арбітражного суду в місячний термін з дня опублікування за адресою: 270032, Одеса, пр-т Шевченка, 4, арбітражний суд Одеської області.

Арбитражным судом Республики Крым рассматривается дело № 3810-11 о признании банкротом Феодосийского пивзавода. Юридический адрес: 334800, Феодосия, ул. Севастопольская, 11, р/с 260003400506 в Феодосийском отделении УСБ, МФО 324258, код ОКПО 23441830.

По имущественным требованиям кредиторы и санаторы могут обращаться в арбитражный суд Республики Крым.

ВАТ «Київсільелектро» приймає претензії від акціонерів, які підписалися на акції 3 емісії, протягом 10 днів від дня опублікування оголошення в зв'язку з порушенням вимог закону щодо публікації інформації (раніше терміну затвердження).

Арбитражным судом г. Киева возбуждено дело № 7/240б о признании банкротом АОЗТ «Союзсервис».

Юридический адрес: г. Киев, проспект Маяковского, 24 В. Фактический адрес: Воздухофлотский проспект, а/я 7-589.

Претензии принимаются в течение месяца со дня публикации объявления.

СП «Ерфурт-Дніпро ТОВ» повідомляє про свою ліквідацію, код 20025255, свідоцтво про державну реєстрацію № 20025255 видане 12.05.1995 р. Подільською РГА м. Києва.

Претензії приймаються протягом 2 місяців за адресою: м. Київ, вул. Оболонська, 47.

У зв'язку з самоліквідацією ПП «Нафта України» підприємство припиняє свою діяльність.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 281040, Хмельницька обл., м. Шепетівка, вул. К. Маркса, 57-а;
тел. (03840) 5-81-43; 5-40-91.

Запитання по суті

Що таке поллiноз?

Моя подруга хворіє на якийсь незрозумілий різновид алергії, лікарі сказали, що це полліноз. Розкажіть, будь ласка, що це таке?

Надія МИТІНА.

Миколаїв.

Полліноз — це підвищена чутливість до пилку рослин. Потрапляння його до організму людини може призвести до цілої низки захворювань, які об'єднуються під загальною назвою «поллінози» (від латинського слова «поллен» — пилок). Основними ознаками квіткової алергії є відчуття іноpодного тіла в оці, сльозотечіння, світлобоязнь, що супроводжуються набряком повік. Водночас спостерігається сильний свербіж в області носа й носоглотки, напади виснажливого чхання з рідким носовим секретом. Напади чхання чергуються з нападами майже цілковитої закладеності носа.

Вчені визначили, що серед більшості рослин лише декілька десятків здатні викликати алергію. До квіткової алергії схильні практично всі, та люди, що вже страждають на цей недуг, повинні знати рослину, пилок якої викликає алергічну реакцію організму.

В. САВИЦЬКИЙ, науковий керівник групи аеробіологічних досліджень Інституту ботаніки імені М. Холодного.

Київ.

Астрологічний прогноз

на 7 — 13 вересня

ОВЕН. Будьте уважні в дорозі. Завчасно усувайте поломки, наведіть порядок. Численні дрібниці, побутові проблеми, нездужання перешкоджатимуть вас тривалий час.

ТЕЛЕЦЬ. Перешкоди, що ви самі створили, потягнуть зайву турботу, утруднять близькі стосунки. У коханні, творчості, стосунках з дітьми не таланитиме. І це буде засмучувати.

БЛИЗНЯТА. Якщо прагнете до надійності і довготривалості у сімейних взаємостосунках, то підете на вимушені і кардинальні зміни. Розв`язання житлового питання загальмується. Можливий вимушений переїзд. У купленій квартирі виявиться прихований дефект.

РАК. Відчуєте безнадійність ситуації через повторення проблем і зривів. Ставте перед собою точніше завдання і вишукуйте повнішу інформацію. Ті справи, що тепер не зможете довести до кінця, «зависнуть» важким тягарем.

ЛЕВ. Сконцентруєте увагу на грошових проблемах. Фінансові негаразди, обов'язки, що закріпляться за вами тепер, проблеми в самооцінці та виборі зберігатимуться, як мінімум, ще квартал.

ДІВА. Далекоглядні плани доведеться відкласти на невизначений термін, оскільки виникнуть домашні проблеми. Рівень, на якому ви вимушено опинитеся, імідж і негативні риси характеру, що полінуєтеся усунути, закріпляться надовго. Але якщо забажаєте, то, хоч з великими зусиллями, подолаєте їх протягом трьох місяців.

ТЕРЕЗИ. Ваше майбутнє залежить від нинішнього психологічного і фізичного стану. Ці причини можуть стояти на перешкоді досить тривалий час. Нині ви вимушені підкоритися обставинам.

СКОРПІОН. Плани і надії, які не встигнете реалізувати, перешкоди в справах, що не зможете усунути, заважатимуть до кінця року. Друзі, які створюватимуть проблеми, «гальмуватимуть» вас дуже довго. Ті, з ким ви не зможете підтримувати тісний контакт, залишать вас.

СТРІЛЕЦЬ. Посада, що її обіймаєте, і ступінь відповідальності, проблеми в роботі збережуться до кінця року. Досягнуте в середу можна втратити в п'ятницю і суботу.

КОЗЕРІГ. Будете у відчаї — те, що ви вибрали, не припаде вам до душі. Жалкуватимете за чимось недоодержаним, за місцем, де не вдалося побувати. Далека поїздка, навчання можуть віддалитися через особливі обставини. Той, з ким познайомитеся в поїздці, пізніше вам не подобатиметься. Але ще довго погано впливатиме на вашу долю.

ВОДОЛІЙ. Неприємності і проблеми, яких намагатиметеся не помічати, на жаль, швидко не зникнуть. Вам полегшає, якщо ви вірно оціните становище, в якому опинилися. Якщо зв'яжетеся з чужим майном або спільними коштами, то надовго ускладните своє життя. Проблеми партнера і батьків ускладнять одержання спадку.

РИБИ. Те, що дратуватиме в поведінці чоловіка (дружини) і родичів, вимушений обман стануть причиною довготривалих конфліктів. Можливо, вам доведеться поміняти роботу.

А я роблю так

Баклажани гострі

Для господинь тепер найблагодатніша пора — солити, варити, консервувати, маринувати... Хочу поділитися рецептом приготування баклажанів.

Баклажани мию, зрізую плодоніжку, ріжу кружальцями в 0,5 см товщиною, солю і залишаю на дві години. Потім віджимаю і підсмажую на олії. Часник, перець солодкий і пекучий пропускаю через м'ясорубку, додаю оцет і проварюю 5 хвилин. Потім умочую в цю суміш підсмажені баклажани і складаю в стерилізовані скляні банки. Закручую. Зберігаю в прохолодному місці.

На 5 кілограмів дозрілих баклажанів — 300 грамів часнику, 10 стручків солодкого перцю, 8 — червоного пекучого, 1 склянка олії, 1 склянка оцту.

Людмила ВІЙТИШИНА.

Червоноград Львівської області.

Фото з конверта

Болієм з татком за «Динамо»

Фото В. ФАЛІНА.

Київ.

Усміхніться!

Де живете?

— Ви живете у Києві? Де квартира ваша? — Недалеко від опери, — каже Петі Маша. — Спершу їдемо тролейбусом, а потім трамваєм. Потім кілька кілометрів ще пішки долаєм...

Самогон

Сусід спитав мале дівчатко:
— Чи самогонку варить татко?
Мала крутнула головою:
— Не варить, ні, він п'є сирою!

Надіслала Світлана ЯРОМЕНКО.

Кочичине Ємільчинського району Житомирської області.

Народний календар

Верещить вересень, що вже осінь

5 ВЕРЕСНЯ — Лупи. Подекуди цього дня відзначали свято вовків, жодних робіт, пов'язаних з тваринництвом, намагалися не виконувати. Починає облітати листя з осик.

6 ВЕРЕСНЯ — Євтихія. Дощовий день — на погожу осінь і щедрий урожай наступного року.

7 ВЕРЕСНЯ — Варфоломія. Закінчується врожай білих грибів і починається ранній посів озимини.

10 ВЕРЕСНЯ — Мусія. Починається дубовий падолист. Якщо ж листя ще міцно тримається, то зима буде люта.

11 ВЕРЕСНЯ — Усікновення, Головосіки Іоана Хрестителя. У цей день не працювали, не сікли ножем чи сокирою всякий круглий овоч, що нагадує голову — капусту, буряк, картоплю. Період останніх гроз. Як чути грім, то буде довга й тепла осінь.

Прикмети вересня

- Якщо багато павутиння і шпаки не поспішають відлітати, то осінь погодою порадує.
- Падолист лягає горілиць — на холодну зиму, а долілиць — зима буде теплою.
- Листя папороті закручується вниз перед ясною погодою, а розкручується на негоду.
- Гуси летять високо — осінь буде тривалою.
- Виросли шишки на ялинах знизу — на ранні морози, а зверху — на пізні.

Загадки для дорослих

Хто загадку відгадає?
Без рук, без ніг, а роздягає...
(Інфляція).

Не можна купити,
Та легко згубити.
(Совість).

Автомобіль козацьку назву має,
Зате начальство в нього не сідає.
(«Запорожець»).

Що не зробить — все не так.
Відгадали? Це — ...
(Приймак).

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

Кричильськ Сарненського району Рівненської області.

Гості з Бельгії

Гумореска

— Кашлюк, встань, тебе не було вчора у школі. Чому?

— Віро Семенівно, до нас гості приїхали. З Бельгії.

П'ятий клас, 24 голівки, дружно повернулися до Кашлюка.

— Гості... це добре. Сідай, Кашлюк! — Віра Семенівна хотіла почати урок, але чомусь вагалася. Тоді вона, ніби між іншим, поцікавилася:

— І що ж вони вам привезли з тої Бельгії? Сиди, Петрику, сиди, це приватна розмова.

Петрик зосередився.

— Дві пачки солі, п'ять коробок сірників, дві пачки макаронів і пляшку гасу...

— О, Боже! — вихопилося у вчительки.

— Мама теж так сказали, — посміхнувся Петрик.

— А гості що?

— Гості зробили великі очі, коли сіли до столу і теж вигукнули: «О, Боже!»

— А що було на столі?

— Холодець, шинка, шпроти, олів'є, сир, сметана, мед, пироги, торт, цукерки, пепсі, яблука, груші, кавун, диня...

— Що — гості? — поцікавилася вчителька, розуміючи, що урок сьогодні не вдався.

— Гості, — підняв плечі Петрик, — спочатку довго їли, а потім спитали: «Чого ж ви тоді на всю Європу кричите, що вам їсти нічого?!» А мама сказали, що то не ми кричимо, то тітка Олександра кричить, коли пенсію затримують.

Віра Семенівна посміхнулася:

— А гості з Бельгії, бува, не говорили, що я вам задавала на сьогодні?

П'ятий клас дружно розсміявся.

Надіслав Микола ВОЗІЯНОВ.

Харків.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54;
ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 200421.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311170.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0